

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerinim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Goveu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

VEDNO VEČJA NEVARNOST OBNOVITVE SOVRAŽNOSTI MED ARABCI IN IZRAELOM

Kissinger odšel na Bližnji vzhod v ozračju naraščajoče napetosti

Golda Meir nezadovoljna z rezultati pogovorov v Washingtonu
Aba Eban v Bukarešti - Kmalu sklicanje arabskega vrha v Alžiru?

WASHINGTON, 5. — Ameriški zunanji minister Henry Kissinger je zapustil danes Washington, namenjen v Rabat, Maroko, prestolnico bo prva etapa dolgega potovanja, med katerim bo Kissinger obiskal še Tunizijo, Egipt, Jordanijo, Saudovo Arabijo, Iran in Pakistan, končno pa še Kitajsko in Japonsko. Kissinger, ki se je v preteklih dneh s številnimi predstavniki bližnjevzhodnih držav (med drugim z Goldo Meir in z novim egiptovskim zunanjim ministrom Fahmijem), je ob odhodu iz Washingtona izrazil previden optimizem glede perspektiv za mir na Bližnjem vzhodu in dodal, da so bili njegovi dosedanja razgovori »konstruktivni«. Dejstvo pa je, da odhaja Kissinger na Bližnji vzhod v trenutku, ko napetost narašča in ko se vedno bolj govori o možnosti obnove sovražnosti med Arabci in Izraelom.

predsednica poročala parlamentu, že sedaj pa je jasno, da njeni pogovori niso privedli do zblizanja med ameriškim in izraelskim stališčem. Izraelski zunanji minister Aba Eban je medtem v Bukarešti, kjer se je danes pogovarjal z romunskim zunanjim ministrom Macove-scuem in s predsednikom vlade Maurerjem. Romunija je edina država vzhodnega bloka, ki vzdržuje redne diplomatske odnose z Izraelom, zaradi česar politični opazovalci menijo, da bi morali romunski voditelji odigravati vlogo nekakega posredovalca med Tel Avivom in Moskvo. V tej zvezi so se tudi razširile govorice, da se bo Eban v Romuniji srečal z neko visoko sovjetsko osebnostjo. Tvorstne govorice je podkrepilo sporočilo, da bo minister jutri odšel v Braso-rov, industrijsko mesto na severu države, ki bi bilo zelo primerno za tajna srečanja z morebitnimi sovjetskimi odposlanci. Uradni viri pa medtem vztrajno demantirajo tovrstne vesti.

alžirski predsednik Bumedi, ki je po obiskih v Kairu, Damasku in Bagdadu odšel danes najprej v Ku-va-it, nato pa še v Saudovo Arabijo. Kot poročajo v diplomatskih krogih, namerava Bumedi pripravi konferenco na vrhu arabskih in islamskih držav, ki naj bi bila sredi meseca v Alžiru. Na konferenci naj bi ugledni nesoglasja, ki so nastala med Arabci predvsem ob ustavitvi ognja. Na konferenci bi morala biti navzoča tudi delegacija Organizacije za osvoboditev Palestine. Na koncu naj omenimo še uradno izjavo kairske vlade, po kateri Egipt ne nasprotuje prihodu ameriških opazovalcev na Bližnji vzhod. Glasnik zunanjega ministrstva je povedal, da je v Egiptu trideset sovjetskih opazovalcev in da bi zato tudi ZDA lahko poslale svoje zastopnike.

gerju pismo predsednika Tita za predsednika Nixona, ki se nanaša na položaj na Bližnjem vzhodu. Podobno pismo je izročil danes tudi jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Pešić tajniku CK KP Sovjetske zveze Kapitonovu za generalnega tajnika CK KPSZ Leonida Brežnjeva.

Protifašistična demonstracija v središču Aten

ATENE, 5. — Komemoracija ob grobu grškega voditelja Georga Papandreua je v nedeljo dala povod za najbolj silovito protivladno demonstracijo, odkar je v Grčiji zavlada režim fašističnih polkovnikov. Desetisočglava množica se je ob povratku s pokopališča, kjer je bila svečanost, spopadla s policijo, ki je skušala preprečiti demonstrantom, da bi se prebili do središča Aten. Po nekaterih poročilih so se agenti poslužili tudi orožja. Najmanj šestdeset oseb je bilo ranjenih, med njimi tudi več policistov, trideset demonstrantov pa so aretirali.

Titovi poslanci Nixonu in Brežnjevu

BEOGRAD, 5. — Jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Toma Granfil je izročil danes državnemu tajniku za zunanje zadeve Kissin-

PETROLEJSKA KRIZA V SVETU SE VEDNO BOLJ ZAOSTRUJE

Arabci sklenili zmanjšati črpanje in prodajo petroleja za 25 od sto

Velika zaskrbljenost v državah gospodarske skupnosti, ki razpravljajo v Bruslju, kako bi našle izhod iz krize - Predlogi za boljše prijateljske odnose z Arabci

KUVAIT, 5. — Arabski ministri za petrolej so na konferenci v Kuvaitsu sklenili, da prepušajo zunanji ministrom arabskih držav, ki se bodo kmalu sestali, da določijo, katere države so »prijatelje Arabcev«, in katere ne. Dopisnik alžirske časopisne agencije iz Kuvaite piše, da bodo zunanji ministri pri tej oceni upoštevali najprej vse tiste afriške države, ki so prekinile diplomatske odnose z Izraelom in dale vso podporo arabskim državam, ter vse socialistične države. Te države, pravi alžirski dopisnik, so največje prijateljice Arabcev.

Obenem so na sestanku v Kuvaitsu sklenili, da bodo takoj vse arabske države zmanjšale za 25 odst. črpanje in prodajo surovega petroleja. Ta odločitev se pridružuje že nekaterim prejšnjim sklepi, s katerimi je bila proizvodnja surovega petroleja v arabskih državah že zmanjšana, kar bo še bolj zaostrilo stanje na energetskem področju predvsem v zahodnem svetu. Arabske države so zagotovile, da bodo vse države »prijateljice Arabcev« dobivale še naprej toliko surovega petroleja, kolikor so ga dobivale poprečno v zadnjih devetih mesecih. To pomeni, da se bo zmanjšanje črpanja in prodaje

se mora Italija takoj obvezati, da bo v najkrajšem času navezala boljše prijateljske odnose in gospodarsko sodelovanje z arabskimi državami.

V Zahodni Nemčiji bo vlada v prihodnjih dneh odločala o morebitni podprtosti vseh petrolejskih proizvodov in o omejitvi uporabe bencina in drugih derivatov. Zahodna Nemčija je zelo zaskrbljena, ker uvaža 50 odst. bencinskih proizvodov iz Nizozemske, ki jo arabske države, proizvajalke surovega petroleja, bojkotirajo kot državo, ki je nesramno podprla izraelske napade. Največjo skrb pa povzroča morebitno pomanjkanje petrolejskih proizvodov zahodnemski kmetijski in avtomobilski industriji, ki zaposluje tri milijone delavcev in potroši več kot 40 odstotkov vsega uvoženega petroleja. V Bonnenu menijo, da bi znala vlada v najkrajšem času preprečiti prodajo bencina ob sobotah in nedeljah, o-

mejiti brzino avtomobilov na 100 km na uro in omejiti prodajo plinskega olja za ogrevanje. S temi ukrepi naj bi prihranili od 15 do 20 odst. dosedanje potrošnje.

Prav tako načrtujejo varčevalne ukrepe tudi v Veliki Britaniji. V Grčiji pa so danes sklenili podražiti za 36 odst. petrolej, za 19 odst. pa bencin. Od 15. novembra dalje pa bodo razdelili vsem zasebnim lastnikom avtomobilov »bencinske nakaznice«. Obenem je grška vlada sklenila podražiti za 20 odst. električni tok, medtem ko se bodo kruh, testenine, perutnina, mlečni izdelki in razni kmetijski pridelki podražili od 15 do 50 odst.

RIM, 5. — Tajnik PSDI Orlandi namerava predlagati, predsedniku vlade Rumorju sklicanje sestanka na vrhu strank leve sredine, da se preuči položaj v luči zadnjih dogovorov.

MINIĆ V SOFIJI

Jugoslovansko-bolgarski razgovori so bili posvečeni predvsem krizi na Bližnjem vzhodu in dvostranskim odnosom

SOFIJA, 5. — V Sofiji so se danes pričeli politični razgovori med predsednikom zveznega izvršnega sveta in zveznim tajnikom za zunanje zadeve Jugoslavije Milošem Mićićem, ki je včeraj prisel na tri-dnevni uradni obisk v Bolgarijo, in zunanjim ministrom Bolgarije Petrom Mladenovim. V dopoldanskih razgovorih sta ministra s sodelavci izmenjala misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih, posebno o Bližnjem vzhodu. Ministra sta pozitivno ocenila popuščanje v mednarodnih odnosih in izrazila upanje, da se bo to pozitivno odrazilo na širše mednarodne odnose.

Bolgarski zunanji minister je po-
gospodarski preporod Beneške Slovenije, ki naj jim omogoči čimprejšnji povratek in delo v domačih krajih.

Petrolejska kriza se zaostruje. V zahodnoevropskih državah vlada velika zaskrbljenost zaradi včerajšnjega sklepa arabskih držav, da zmanjšajo za 25 odst. črpanje in prodajo surovega petroleja tujini. V Kuvaitsu so tudi sklenili, da bodo afriški državam, ki so prekinile diplomatske odnose z Izraelom in vsem socialističnim državam, dobavljali petrolej kot doleži. Zato bodo ti ukrepi privedli samo za-
hodne kapitalistične države. Gospodarska skupnost se zaveda tega položaja. Zato so se sestali zunanji ministri v Bruslju, kjer iščejo izhod iz nastalih težav.

zitivno ocenil vlogo nevtrinit. Mi-
nić in Mladenov sta se medsebojno obvestila o odnosih obeh držav s sosedi in ugotovila, da so ti odnosi dobri. Minić je pri tem poudaril, da odnosi z Grčijo zaostrajo zaradi nerazumevanja grške vlade v obravnavanju nacionalne manjšine. Zvezni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije je na kraju opozoril na potrebo, da socialistične države nudijo večjo pomoč državam v razvoju.

V zdravnicah, ki sta jih ministra izmenjala sinoči na večerji, ki jo je bolgarski zunanji minister priredil v čast svojega gosta iz Jugoslavije, sta oba ugotovila, da so njuni razgovori nadaljevanje razgovorov Živkov - Dolanc v začetku letošnjega leta. Mladenov je s svoje strani z zadovoljstvom ugotovil, da je po teh razgovorih zapazen pomemben napredek v bolgarsko - jugoslovanski odnosov in dodal, da je od dobrih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo v veliki meri odvisen mir na Balkanu. Minić je prav tako pozitivno ocenil razvoj odnosov in poudaril pomemben razvoj Živkov - Dolanc o odnosih med obema državama in problemih. Po mnenju jugoslovanskega zveznega tajnika bi se problemi, ki izhajajo iz politike obeh držav glede nekaterih vprašanj s področja nacionalnih odnosov (pri tem je seveda mislil na odnose Bolgarije do makedonskega naroda in makedonske nacionalne manjšine v Bolgariji) lahko z nekoliko dobre volje in napori rešili. Zvezni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije je dejal, da se v medsebojnih razgovorih mora obravnavati tudi to vprašanje.

KONGRES ZVEZE DRUŠTEV SLOVENSkih IZSELJENCEV IZ BENEČIJE V ORBU V ŠVICI

Beneški Slovenci na tujem in doma strnjeni v boju «za novo Benečijo»

Z novo organizacijsko strukturo, ki jo je narekoval razmah emigrantskih sekcij, bodo še bolj okrepili boj za svoje narodnostne in socialne pravice, za gospodarski preporod Benečije in za povratek na delo v domače kraje

Predsednik Zveze slovenskih izseljencev iz Furlanije - Jul. krajine Marko Petrih podaja poročilo

(Naš posebni dopis)

ORBE (Švica), 5. — Organizacijski razmah sekcij izseljencev iz Beneške Slovenije in stalno naraščanje članstva teh sekcij, ki jih je doslej povezovalo Društvo beneških izseljencev iz Furlanije - Julijske krajine, je izseljencem narekovalo prehod k novi organizacijski strukturi, ki naj bi omogočila še uspešnejše delovanje organizacij izseljencev iz Beneške Slovenije, raztresenih po Švici, Belgiji, Franciji in velikih italijanskih mestih ter tistih, ki so se že lahko vrnil domov ter njihovih družin. Zato so se delegati teh sekcij zbrali v nedeljo, 4. t.m., v švicarskem mestecu Orbe v bližini francoske meje na kongresu, na katerem so ustanovili Zvezo slovenskih izseljencev in njihovih družin iz Furlanije - Julijske krajine. Na ustanovnem kongresu zveze so sprejeli dopolnjen statut, v katerem so opredeljene naloge in cilji zveze, ki jih je predsednik Marko Petrih v svojem poročilu povzel v naslednjih 10 točkah:

1. Povezati Benečane v tujini in v domačini;
2. Gojiti pri njih zavest skupnih ciljev, narodnosti in pripadnosti naši zemlji;
3. Boriti se za njihove pravice na delu in v življenju v tujini tako na sindikalnem kot na drugih področjih;
4. Gojiti našo kulturo in našo besedo in zato organizirati razne tečaje, prireditve, manifestacije, celo šole in vzgojo;
5. Povezati se z vsemi slovenskimi društvami v Benečiji za doseg naših pravic doma;
6. Povezati se z organizacijami Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini, da gojimo naprej svojo zavest pripadnosti isti narodnosti;
7. Postati zelo aktiven član naše krovne organizacije Slovenske kulturno-gospodarske zveze (SKGZ), da dosežemo svoje pravice;
8. Boriti se za uresničitev pogojev za vrnitev domov, kar bo možno le z ustanovitvijo izseljevalne družbe - gospodarskim razvojem naših krajev;
9. Nadaljevati naše napore, da do-

sežemo ustavne pravice skupno z ostalimi Slovenci in kot prvi korak, da se preneha psihološki pritisk na nas, da nam pustijo svobodo združevanja, da nas finančno podprejo če se organiziramo, da nam začnejo dajati prave oblike šolstva z učenjem slovenskega jezika v sedanjih šolah s perspektivo, da se ustanovijo slovenske šole vseh vrst in stopenj.

Kongresu, ki je potekal pod geslom »Za novo Benečijo« v začetku rih hotela »A la Chaux« (Pri-
slugi) v navzočnosti nekaj desetih delegatov in gostov iz vseh evropskih držav, v katerih živijo beneški emigranti, in iz Italije, so se med povabljenimi gosti udeležili italijanski vicekonzul iz Lucerna Marcello Rifitti, podžupan mesta Orbe g. Brechon, deželni svetovalec Furlanije - Julijske krajine in dolinski župan Dušan Lovrih, predsednik in tajnik SKGZ Boris Race in dr. Dar-
rij Cupin, predsednik kulturnega društva »Ivan Trnko« iz Čedad, Izidor Predan, predsednik društva

»Nediža« iz Špetra Slovenov prof. Petričič, predstavnik ERAPLE-ACLI Gino Dessi, predstavnik »Colonia li-bere Italiane« v Švici Moricci, pred-sednik švicarskega sindikata grad-benih delavcev, predsednik PAL Friul Adriano Busolini, pozdravne brozjavke pa so poslali socialistični poslanec Loris Fortuna, deželni od-bornik za delo in emigracijo Giaco-mo Romano, predsednik kulturnega centra »Bardo« prof. Viljem Černo. Kongres so spremljali poleg pred-stavnika našega dnevnika tudi pred-stavniki švicarskega tiska in televi-zije (ki je poleg uvođenega dela kon-gresa posnela tudi nekaj intervju-jev) in švicarske radijske postaje »Radio Monteceneri«, (ki je prav tako posnela vrsto razgovorov), do-pisnik RTV in radia Ljubljana (ne-zarumljiva se nam zdijo odsočnost po-rodavca tržaškega slovenskega ra-dia).

V častnem predsedstvu kongresa so bili predsednik Društva beneških izseljencev Marko Petrih in člani vodstva Dino Del Medico, Aldo Kont, Silvio Feletig, Alfredo Čičigoi, ita-lijski vicekonzul iz Lucerna Rifitti, podžupan mesta g. Lucerna Brechon in predsednik SKGZ Boris Ra-ce, na predlog predsednika Petri-gha pa je bil za delovnega pred-sednika izvoljen Dino Del Medico, ki je potem kongres vodil z nena-vadno spretnostjo in podjetnostjo, po potrebi tudi v treh jezikih (s potnim resursumiranjem slovenskih nastopov v italijansko in franco-sčino). Tudi po njegovi zaslugi je bil kongres, ki je trajal od 14. do 19. ure, zelo živahen, prežet z de-lovno vneto in bojevitostjo angažir-anostjo emigrantov, ki so v svojih posegih, pretežno v slovenskih, raz-grnili vso socialno in narodnostno problematiko izseljenstva, v prav-ni manjši meri pa tudi zavestost za korenito spremembo razmer v Beneški Sloveniji tako v smislu so-plugit) in v navzočnosti nekaj desetih delegatov in gostov iz vseh evropskih držav, v katerih živijo beneški emigranti, in iz Italije, so se med povabljenimi gosti udeležili italijanski vicekonzul iz Lucerna Marcello Rifitti, podžupan mesta Orbe g. Brechon, deželni svetovalec Furlanije - Julijske krajine in dolinski župan Dušan Lovrih, predsednik in tajnik SKGZ Boris Race in dr. Dar-
rij Cupin, predsednik kulturnega društva »Ivan Trnko« iz Čedad, Izidor Predan, predsednik društva

Po poročilih predsednika in taj-nika, po številnih pozdravih gostov in zanimivih posegih delegatov, se je kongres zaključil z odobritvijo novega statuta na novo ustanovlje-nje - Julijske krajine in dolinski župan Dušan Lovrih, predsednik in tajnik SKGZ Boris Race in dr. Dar-
rij Cupin, predsednik kulturnega društva »Ivan Trnko« iz Čedad, Izidor Predan, predsednik društva

slovenskih in borbenih pesmi.

Marko Petrih:

«Za našo Benečijo» z združenimi močmi

V svojem predsedniškem poročilu je MARKO PETRIH v začetku dejal, da je po petih letih obstoja prišel čas za pregled dela in do-govor o bodočih ciljih. Okrog načela »da smo Slovenci in da se bomo za boljše socialne in ekonomske raz-mere« — je dejal Petrih — smo se združili vsi, saj smo vsi delovni ljudje, ki enako čutimo naše glavne probleme, težave in skrb. Marko Petrih je potem nadaljeval:

»Prav zaradi tega je naše društvo postajalo vse večje s sekcijami v vseh kantonalnih Švici« (Članstvo) je iz leta v leto raslo, zeceli so nas po-znavati v Švici, v Italiji, pri nas doma. Zacele so nas priznavati tako oblasti v Švici kot italijanski pred-stavniki v tej deželi, prav tako tudi

v Furlaniji - Julijski krajini. Pove-zali smo se z vsemi izseljenskim društvami iz Furlanije in Italije in smo na vseh skupnih sestankih poudarja-li, da smo Slovenci in da se bori-mo za iste cilje, kot druge organi-zacije s poudarkom, da naša aka-zija zahteva poleg splošnih proble-mov izseljenstva, da nam prizna-jo značilnosti narodnostne skupnosti in da nam in našim ljudem dajo pravice, ki bi jih morale narodnost-ne skupnosti imeti po členu 6 usta-ve italijanske republike. Prav zaradi širne naše dejavnosti smo prišli do prepričanja, da bi bilo dobro orga-nizirati društvo v razne avtonomne sekcije, ki bi delovale povsod, kjer žive Benečani. Zato smo razširili naše društvo tudi med Benečane v severni Italiji, ustanovili sekcije v Milanu in v Belgiji, organizirali naše ljudi v Nemčiji in Franciji in tudi izven Evrope«.

Potem ko je govoril o sodelova-nju društva emigrantov z drugimi izseljenskim organizacijami, o ude-ležbi na raznih konferencah in prireditvah v Benečiji ter omenil glasilo »Emigrant«, ki objavlja do-kumente, ki pričajo o delovanju društva in o življenju beneških izse-ljencev, je Marko Petrih nadejal:

»Nadaljnji cilj naše dejavnosti je bil ploviti z našo številčnostjo in z našim delovanjem na razmere doma. Zaradi velikega števila član-stva in zaradi naše prisrčnosti in vseh dogajanjih v tujini in v Be-nečiji, nam je uspelo dobiti prizna-nje tudi s tem, da smo vključeni v izseljensko konzulto Furlanije - Ju-lijske krajine, da nas vabijo na vse uradne izseljenske manifestacije, da nam dodeljujejo določeno deželno podporo, ki ni velika, a predstavlja način, kako priznavajo naš obstoj in kako ne morejo mimo naših stališč. Naš obisk pri italijanskem velepo-slaniku v Švici leta 1972 je bil ve-likega pomena, ker smo mu izročili spomenico z zahtevami, ki bi jih

JOŽE KOREN

(Nadaljevanje na 6. strani)

NA POSREDOVANJE MINISTRA BERTOLDIJA

Prekinjena vsedržavna stavka v bolnišnicah

RIM, 5. — Sindikalne organizacije bolnišniških zdravnikov so danes po-poldne sklenile preklicati triden-vo splošno stavko v vseh italijanskih bolnišnicah, ki se je začela danes zjutraj. Zdravniki so sprejeli ta sklep ob 15. uri ob zaključku sestanka, ki so ga imeli pri ministru za delo Ber-toldiju.

Na posredovanje in predlog minis-tra so se dogovorili, da se bodo po-gajanja vseh sindikalnih organizacij bolnišniških zdravnikov in uslužben-cenja plač bolnišniškim zdravnikom in drugemu osebju ni tako enostavno zaradi krize, ki jo prevladujejo bol-niške blaginje, ki dolgujejo bolniš-nicam na milijarde lir. Zakladni mi-nister La Malfa je po odločitvi stavke nekoliko zapletel položaj, ker je bo-
rojavno obvestil ministra za delo in ministra za zdravstvo, naj upošteva-ta sedanji resni finančni položaj državne uprave, bolnišnic in bolniških blagin. Ta položaj, pravi La Mal-

fa, gre predvsem v breme državnih finan.

Pogovor Fahmi-Moro

RIM, 5. — Egiptovski zunanji minister Ismail Fahmi se je na poti iz Washingtona v domovino u-stavil v Rimu, kjer je imel dve-urni pogovor z zunanjim ministrom Morom. Pogovor, ki je bil na leta-lišču v Fiumicinu, je bil posvečen najnovejšemu razvoju dogodkov na Bližnjem vzhodu.

Ameriški državni sekretar Kis-singer je odpotoval na Bližnji vzhod na pogovore z arabskimi voditelji, katerim bo poročal o rezultatih svojih posvetovanj z izraelsko predsednico Goldo Meir in jim mogoče predložil nov načrt za politično rešitev bližnjevzhod-ne krize. Kljub zmerno optimi-stičnim izjavam, ki jih je Kissin-ger dal ob odhodu iz Washing-tona, pa vlada na Bližnjem vzhodu velika napetost, medtem ko se vedno bolj govori o možnosti ob-novitve sovražnosti med Arabci in Izraelom. Pričakovanje vlada tudi za sestanek na vrhu med arabskimi voditelji, ki bi morali biti sredi meseca v Alžiru.

V švicarskem mestecu Orbe pri Lausannu je bil v nedeljo prvi kongres Zveze društev slovenskih

DANES

izseljencev in njihovih družin iz Furlanije - Julijske krajine odkar je bilo pred petimi leti v istem kraju ustanovljeno Društvo be-neških izseljencev. Na kongresu, katerega so se udeležili delegati sekcij iz mnogih evropskih držav in iz Italije, predstavnik sloven-skih izseljencev iz Beneške Slove-nije, predstavniki italijanskih emi-grantskih združenj in gostje iz graniških združenj postavili nove širše temelje svoji organizaciji, poudarili svojo slovensko narod-no pripadnost in svojo odločnost v boju za socialne pravice in

IZVAJA SE NAČRT ZA SPROSTITEV PROMETA

Od jutri dalje novi prometni ukrepi v stranskih ulicah mestnega središča

Ukrepi zadevajo predvsem Ul. Trento, Ul. Dante, Ul. Bellini in Ul. Genova

Z jutrišnjim dnem stopi v veljavo nadaljnji «paket» prometnih ukrepov v mestnem središču. Občinski načrt za sprostitev prometa bo tokrat zajel stranske ulice v notranjosti tritrikotnika Nabrežje — Korzo Italia — Ul. Carducci in priključne prostore. Nove ukrepe lahko tako razčlenimo:

1. **Enosmerne ceste.** Enosmerno vožnjo bodo uvedli po naslednjih ulicah: po Ul. Dante od Trga sv. Antona proti Korzu Italia; po Trgu sv. Antona od Ul. 30. oktobra do Ul. Sv. Spiridona od Ul. Roma; po Ul. Genova od Ul. Dante do Ul. Sv. Spiridona in po Ul. Trento, ki bo razdeljena na tri odseke: vožnja bo enosmerna v smeri od kanala proti Ul. Ghega na odseku Ul. Rossini — Ul. Valdirivo in na odseku Ul. Milano — Ul. Ghega, na vmesnem odseku pa bo dovoljena vožnja v nasprotni smeri, to je od Ul. Milano do Ul. Valdirivo.

2. **Parkiranje.** Po Ul. Trento, Ul. Dante, Ul. Bellini in Ul. Genova bo drugače urejeno parkiranje: od polnoči do 9. ure bo dovoljeno izmenično parkiranje samo na eni strani, od 9. do 20.30 pa bo dovoljeno enostransko parkiranje na obeh straneh omenjenih ulic.

3. **Prednosti.** Vozniki, ki se bodo posluževali omenjenih ulic bodo morali dati prednost vozilom, ki bodo prihajala po glavnih ulicah. Gre za križišča med Ul. Trento in Ul. Ghega, Ul. Trento in Ul. Valdirivo, Ul. Dante in Ul. Mazzini, Ul. Genova in Ul. Sv. Spiridona, Ul. Dante in Korzom Italia. Na zadnjih dveh križiščih bodo namestili znak «stop». Pri vseh križiščih smo navedli najprej stransko ulico in nato prednostno cesto.

Danes seja deželne sveta

Danes se ponovno sestane deželni svet. Na dnevnem redu je razprava o vprašanju, ki so jih v zadnjih časih sprožili posamezni svetovalci. Sledile bodo volitve za delno obnovo odbora, ki upravlja sklad za Trst in upravnega sveta bolni-

niških ustanov, o katerih govori deželni zakon št. 23 iz leta 1972

Uspel partizanski miting v Križu

Tudi v dvorani Ljudskega doma v Križu, kot v ostalih krajih, kjer je nastopil, je bil Tržaški partizanski pevski zbor deležen velikega odobravanja in navdušenja s strani občinstva, ki je napolnilo do zadnjega kotička veliko dvorano.

Partizanski miting, ki sta ga priredila Zveza bivših borcev iz Križa in domače prosvetno društvo «Vesna», je imel velik uspeh. Daljše poročilo o nedeljskem mitingu — koncertu TPPZ bomo objavili v prihodnjih dneh.

Danes celodnevna stavka Rai-TV

Sindikalna združenja radijskih in televizijskih uslužbencev — tehnikov, novinarjev in igralcev — so napovedala da danes celodnevno stavko, ki se je pričela opolnoči in se bo končala danes ob 24. uri.

Vzroki stavke so v prvi vrsti potreba po reformi radijske in televizijske ustanove in seveda nasprotovanje vsakršnemu zavlačevanju sedanjega stanja.

● Na kongresu Radikalne stranke v Veroni so izvolili za prvega v državnega tajnika stranke Tržačana Giulia Ercolessija.

OBČNI ZBOR TRGOVSKE BLAGAJNE

Soglasno odobren proračun za poslovno leto 1974

Prisotni počastili spomin J. Terčona in E. Lešana

V dvorani za konference na tržaški trgovski zbornici, je bil občni zbor Vzemne bolniške blagajne za trgovce iz tržaške pokrajine. Predsednik združenja Puppi je podal daljše poročilo o poslovanju blagajne v preteklem letu, o proračunu za poslovno leto 1974 in o dodatni zdravstveni oskrbi za trgovce.

V zvezi s proračunom za poslovno leto 1974 je predsednik Puppi v poročilu naglasil, da doslej ni bilo poskrbljeno za kritje primanjilja, ki ga pričakujejo pri rednem poslovanju blagajne (bolnišniška in specialistična zdravniška oskrba). Primanjilja je neizogibno zlasti zaradi zadnjih poročil pri cenah bolnišniške oskrbe, ki so dosegle nepričakovano višino. Predsednik je nadalje dejal, da upravitelj svet predlaga za prihodnje leto iste prispevke, ka-

kršne plačujejo trgovci v tekočem poslovnem letu, za kritje dosežanega primanjilja pa predlaga ali najem ustreznega posojila ali pa določitev dodatnega prispevka. Kar zadeva «dodatno» zdravniško oskrbo, se v proračunu predvideva ravnanje. Odprto pa ostaja vprašanje, kje dobiti finančna sredstva za kritje stroškov posebnih vrst zdravstvene oskrbe, kot so navadna oskrba v tujni, termalna terapija, zdravstvena oskrba umsko prizadetih članov, nabava načinov, slušnih naprav in podobno.

Glede novosti, ki zadevajo redno zdravstveno oskrbo včlanjenih trgovcev in njihovih svojcev, je predsednik Puppi naglasil, da se bo ustrežno kritje priznavalo «posredno» v vsej državi (bolnik najprej plača zdravniški pregled, nakar mu blagajna vrne ustrezni znesek), v tuji deželi članicah Evropske gospodarske skupnosti pa se bo kritje priznavalo «neposredno» (stroške bo direktno krija blagajna).

Občni zbor je nato soglasno sprejel razpletitev novih oblik dodatne oskrbe od 1. januarja 1974 dalje, kakor je predlagal upravni svet. Ravnanje blagajne C. Mase je orisal glavne značilnosti proračuna za leto 1974: iz ustreznih postavk je razvidno, da bo blagajna prihodnje leto izdala za zdravstveno oskrbo svojih članov približno podružno milijardo lir. Prispevki, ki jih bodo plačevali posamezni trgovci, ostanejo za prihodnje leto nespremenjeni (na letošnji višini) kar zadeva bolnišniško in specialistično oskrbo. Za tako imenovano «dodatno» oskrbo pa se prispevek pri posamezniku dvigne poprečno za 5.000 lir.

Med razpravo, ki je sledila predsednikovega poročila, se je izoblikovalo mnenje, naj tudi tržaška bolniška blagajna za trgovce — kakor druge sorodne blagajne v Italiji — počaka na napovedane vladne sklepe za kritje finančnega primanjilja vzajemnih bolniških blagajn. Tako ne bo tukajšnja blagajna najela nobenih posojil, kar tudi ne bo povečala letnega prispevka včlanjenih trgovcev.

Občni zbor je z večino glasov podprl omenjeni sklep in odobril proračun za leto 1974. Pred zaključkom seje so zbrani trgovci stoji počastili spomin nedavno preminjega člana.

SPOROČILO MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO

Ponovna uvedba 4. razreda strokovne šole «Galvani»

Zaradi ukinitve razreda so bile prejšnji teden množične dijaške manifestacije

Ministrstvo za šolstvo je včeraj sporočilo tržaškemu poslancu Belciju, da je preklicalo ukinitve 4. razreda strokovne šole «Galvani». Poslanec Belci je namreč v zadnjih dneh večkrat posredoval pri ministrstvu in opozarjal na vzroke, zaradi katerih je potrebno ohraniti tudi 4. razred strokovne šole Galvani.

Kot smo že poročali, so tržaški srednješolci z množično protestno manifestacijo prejšnji torek izrazili solidarnost z dijaki strokovne šole «Galvani».

Vest o preklicu ukinitve je javilo pokrajinsko tajništvo KD, ki je zaradi tega tudi izrazilo svoje zadovoljstvo.

Odbornik Cocianni obiskal mejne prehode

Deželni odbornik za promet Cocianni si je včeraj ogledal vrsto mejnih prehodov v višinski in gorški pokrajini, da bi se neposredno spoznal z vprašanji, ki zadevajo njihovo opremo in delovanje. Poleg vose 1,2 milijarde, ki jo je pred kratkim namenila za izboljšanje

Z NEDELJSKE PROSLAVE V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

V novih oblikah in z novimi prijemi je treba nadaljevati bogate tradicije

Nagrajevanje najboljših izvirnih dramskih del

Leto 1973 je za opensko prosvetno društvo «Tabor» leto pomembnih jubilejev. Letos poteka namreč 75-letnica ustanovitve pevskega in bralnega društva «Zvon» ter 50-letnica ustanovitve mladinskega društva «Prosveta». Vsa kulturno — prosvetna dejavnost letošnje sezone na Opčinah je potekala zato v znamenju proslavljanja teh obletic. Tudi vse letošnje kulturne prireditve prosvetnega društva «Tabor» (in bilo jih je veliko), so bile posvečene tem dodatnim kulturno — prosvetnim snovanjem na Opčinah. Krona teh kulturnih manifestacij pa je bila nedeljska osrednja proslava v Prosvetnem domu. Bolj kot zgolj običajen stik «taborjevih» prosvetnih delavcev z zvestim domačim občinstvom (tudi tokrat se je namreč v

navdse zadovoljivem številu udeležencev) je bila nedeljska proslava — dramska proslava prijazna prilika za srečanje z nekdanjimi «Zvonšarji» ter nekdanjimi člani mladinskega društva «Prosveta» — danes že vse bolj ali manj osivelimi ljudmi, ki so z veliko poštovanostjo in pogumom odigrali v najmlajšem obdobju naše narodne zgodovine tako pomembno vlogo. Proslava je bila zato v prvi vrsti priznanje tem ljudem ter vsem, ki jim usoda ni dala dočakati današnjih dni, obenem pa posleden poziv na očuvanje ter krepitve vseh kulturnih in narodnostnih pridobitev.

Luči žarometov na odru so najprej obsvetile domači pevski zbor in dvorano je ponosno preplavila Prešernova «Zdravljica». Njeno občudovano poslanico so dopolnili vrsti Kosovelja, Zupaničeva in pred nedavnim umrlega članskega pesnika Pabla Nerude, ki so jih podali mladim in obetajočim članom društvenega dramskega odseka Tanja Čuk, Marko Sosič ter Suzi Guštin. Pomen in zgodovinsko časovno nasledstvo verzov je nazorno obradilo predsednik p.d. «Tabor» Rudi Vremec, da je bilo prosvetno delovanje vedno povezano z borbami za politično uveljavitev naših pravic, tako v Prešernovih časih, tako pred 50 leti, ko je veliki Srečko Kosovel spenil svoje «Bore», tako med NOB, ko je naš največji tedaj živi pesnik Oton Zupanič že leta 1941 pozval ljudstvo na upor in tako danes, ko je današnji živi pesnik Neruda nekaj dni po vojaškem udaru v svoji domovini zapel o sodobnih satirah, ki hočejo zatreti vsako kal svobode in napredka.

«Mi Slovenci se dobro zavedamo», je nadaljeval predsednik, «da smo kot narodnostna manjšina — naša narodnostna manjšina — najbolj izpostavljeni nedemokratskemu ravnanju oblasti. V tem ožrežju koraki Slovenci ponovno občutijo težave porajajočega fašizma. Zato je danes še posebno važno, da se vsi zavedni Slovenci strnemo okrog naprednih organizacij in z zanosom nadaljujemo pot, ki so jo naši slavljenici pred tolikimi leti začeli».

O razmerah, ki so vladale med obema vojnama na prosvetnem področju v naših krajih ter o zaslužnih mozh, «današnjih slavljenic», ki so v tistih težkih razmerah delali, je nato občuten spregovoril domačin Tone Kalc, eden najpoštovanejših nekdanjih in sedanjih prosvetnih delavcev na Opčinah. Sledil je pozdravni govor tajnika SPZ Mirka Kaplja, ki je med drugim poudaril, da je pravilno, da se p.d. «Tabor» spominja svojih pomembnih obletic, da v novih oblikah in z novimi prijemi nadaljuje tradicije, ki segajo 75 in 50 let nazaj in da v zdravem duhu nadaljuje plemenito kulturno poslanstvo v splošno korist celotne zamejske skupnosti. Pozdrave in čestitke je slavljenec prinesel tudi športno društvo Polet, nakar je imel slavnostni govor Drago Pahor, eden od voditeljev takratnih mladinskih prosvetnih društev. Svoj govor je začel z ugotovitvijo, da, če se kje po slovenskih vaseh položaj naše ga rodu majo, se na Opčinah majo najmanj, čeprav je vas preplavljajo s tujim elementom. To pa zato, ker so Openci znali očuvati tradicije. Po krajšem orisu poti, ki jo je prehodilo kulturno — prosvetno gibanje na Opčinah iz časov prve osnove šole ter Čitalnice, ko je vse slovenski narod začel pridobivati lastni ponos, obliko in program, je govornik poudaril pomen povezanosti opencskih prosvetarjev, ki so bili v obdobju največje zgodovinske preizkušnje slovenskega naroda pripravljeni na upor.

Pahor je nato podrobneje spre-

govoril o mladinskih društvih, ki so kljub težkim pogojem, v katerih so delovali, razvila najrazličnejše dejavnosti, od dramskega delovanja do športa. Ob tem je poudaril, da ni bila nobena od teh dejavnosti sama sebi namen, temveč sredstvo, da bi vzdržali vsakršni vihar. Slovenskega človeka pa čakajo nove preizkušnje, je dejal govornik, zato mora biti nanje pripravljen. Ravno zaradi tega pa bi morala naša društva, tako prosvetna kot športna, stremeti po enotnem nastopanju. Vzgajati morajo telesno in duhovno krepke ljudi, ki bodo vredno nadaljevali boj za narodnostne pravice. Društva bi torej ne smela gledati samo na uspehe, temveč na vsestransko osveščanje mladih ljudi. Pri tem je govornik prinesel primer črnskega atletičarja iz ZDA na olimpijskih igrah v Mehiki, ki je ob nagrajevanju pozdravil z dvignjeno pestjo. Ko so nekateri to njegovo kretnjo kritizirali, je odgovoril: «Mi nismo dirkalni konji, mi smo ljudje».

Sledilo je nagrajevanje udeležencev natečaja za izvirno dramsko delo, ki ga je lani razpisalo dramsko društvo. Prvo nagrado je prejel prof. Ivan Artač za delo «Rdeča črta čez ogrado», drugo nagrado je prejel Emil Frelih iz Maribora za dramsko delo «Dobro dekle», tretjo pa Atilij Kralj za izvirno delo «Srečanje». Nagrade je razdelil član ocenjevalne komisije prof. Staniko Kodrič. Tretje delo, «Srečanje» so nato uprizorili. Gre za narečno komično satiro proti vsem našim ljudem, ki se pustijo potutjiti. Sreč sta odigrala avtor sam ter član dramskega odseka Drago Danev.

V drugem delu sporeda je nastopil domači pevski zbor. Pod vodstvom Ubalda Vrabca, ki trenutno nadomešča obolelega Svetka Grigaja, je zapel šest pesmi. Občinstvo je posebno navdušila zaključna pesem «Tramvaj openski» ki je obenem nekakšna himna zbora ter nazorno tolmači občutek openskega prebivalstva z verzov: «Naj pihata burja, naj žvižga naprej / če nas ni še odneslo, nas ne bo še zdej / J'n pihalo zmerje od vseh je strani / še zmeren smo lete, j'n še bomo b'le».

Po zaključnem kulturnem sporedu so vsem nekdanjim zaslužnim prosvetarjem podelili priznanja, pevski zbor, ki so se mu pridružili še drugi vaščani ter nekdanje «mladenke», pa jim je zapel v čast še celo vrsto pesmi izven programa.

***** HALA TIVOLI LJUBLJANA *****
DOM OMLADINE BEOGRADA IN HOTELSKO PODJETJE METROPOL
PRIREDITA V ZVEZI Z GEORGEOM WEINOM IN SLOVENIAKONCERTOM

MINI NEWPORT
BEOGRAD
JAZZ FESTIVAL
LJUBLJANA '73
SELEKTOR PROGRAMA: ALEKSANDAR ZIVKOVIĆ

TOREK 6. NOVOBRNA
SVETOVNI PEVEC BLUESA N°1
B.B.KING
& ORCHESTRA

SEDA 7. NOVOBRNA
★ DUKE ELLINGTON & HIS ORCHESTRA ★

***** ZAKLETJE KONCERTOV DO 20 UR *****
PRODAJA STORNO DO 23. OKTOBRA V VSEH POSLOVNICAH KONFAS

Včeraj-danes

Danes, TOREK, 6. novembra
LENART
Sonce vzhaja ob 6.52 in zatone ob 16.45 — Dolžina dneva 9.53 — Luna vzhaja ob 14.19 in zatone ob 1.56.
Jutri, SREDA, 7. novembra
ZDENKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14,5 stopinje, najnižja 11, ob 19. uri 12,6 stopinje, zračni pritisk 1020,7 ustaljen, vlaga 82-odstotna veter 6 km severozahodnik, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,6 stopinje, dežja je padla 7,6 mm

ROJSTVA IN SMRTI

V dnevi 3. 4. in 5. novembra se je v Trstu rodilo 19 otrok, umrlo pa je 59 oseb.

UMRLI SO: 90-letna Antonia Rusian Vd. Ermacora, 73-letni Vittorio Depiero, 71-letna Bortola Ruzier por. Dessardo, 72-letna Maria Zottig vd. Marchi, 78-letna Antonia Furlan vd. Vacilik, 81-letna Anna Ferluga vd. Ferluga, 77-letna Maria Giani vd. Sciegli, 53-letni Antonio Margiore, 53-letna Irma Maganja por. Kosuta, 76-letni Giovanni Pavletic, 66-letni Piero Olivotti, 82-letni Francesco Puri, 53-letni Vladimir Viazoli, 53-letni Gilda Zudich por. Vezio, 77-letni Giovanni Chesul, 89-letni Marco Braico, 2 meseca star Luca Astante, 69-letna Italia Scatturin vd. Flaminio, 77-letna Luigia Tomasič vd. Coslovich, 84-letna Margherita Vesnaver vd. Debello, 89-letna Regina Giudici vd. Nicoli, 76-letna Maria Kavala por. Cosulich, 65-letna Anna Gosler vd. Dambrosi, 75-letni Luigi

Gledališča

KULTURNI DOM
Danes, 6. novembra ob 15.30 v okviru mladinskih torkov gostuje Mladinsko gledališče iz Ljubljane s predstavo B. Minolija in Herberta Grūna «Vilincék z lune».
V četrtek, 8. novembra ob 16. uri za abonma red J — A. P. Čehov «Češnjev vrt». Ponovitev v petek, 9. novembra ob 16. uri za red I.
VERDI
Drevi ob 20.30 bo premierska izvedba (red A za vse prostore) Verdijeve opere «Macbeth». — Dirigent Gianandrea Gavazzeni.

Kino

Nazionale 16.00 «2022: I sopravvissuti». Barvni film. Igra Charlton Heston. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Excelsior 16.00 «L'assassino di pietras». Barvni film. Igra Charles Bronson. Režija Dino De Laurentiis. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 15.30 «Paolo il caldo». G. Giannini, Rossana Podesta, Gastone Moschin, R. Cucciolia, A. Asti. Barvni film.
Fenice 15.30 «Lucky Luciano». Barvni film. Igrajo v glavni vlogi Gian Maria Volonte, Rod Steiger in Magda Konopka. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Eden 16.00 «Scorpio, nome di codice per un killer». Burt Lancaster in Alain Delon. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ritz 16.00 «Piedone lo sbirro». Barvni film. Igra znani filmski umetnik Bud Spencer. Režija: Steno.
Aurora 16.30 «Anastasia mio fratello». Barvni film. V glavni vlogi Alberto Sordi.
Capitol 16.00 «Tocco di classe». Barvni film. Igrata Glenda Jackson in George Segal.
Cristallo 16.30 «Un ufficiale non si arrende mai nemmeno di fronte all'evidenza: Firmato colonnello Buttiglione». A. Maccione. Barvni film.
Impero 16.30 «Il grande valzer». Barvni film s Horstom Bucholzom.
Filodrammatico 16.30 «Elena si, ma di Troia». Barvni film. Igra Don Backy in Christa Linden. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «La polizia è al servizio del cittadino». Barvni film Igra Enrico Maria Salerno. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 15.00 «L'isola misteriosa e il capitano Nemo». Barvni pustolovski film. Igra Omar Sharif.
Ideale 16.30 «Tora, tora, tora». Igra Martin Balsam in Joseph Cotten. Barvni vojni film.

STALNO
SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom
V okviru mladinskih torkov
GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE
Ben Minoli - Herbert Grūn
VILINCÉK Z LUNE
Scena Tomaž Kršnik
Kostumi Marija Kobijeva
Koreograf Jaka Hafner
Glasba Koder
Redakcija besedila Dominik Smole
Režija Mile Korun
Danes, 6. novembra ob 15.30

PD SLAVKO ŠKAMPERLE
SV. IVAN — TRST
priredi jutri, 7. novembra ob 20.30 v društvenih prostorih
FILMSKI VEČER
SERGIJA CESARJA
ki bo predvajal svoje najlepše filmske stvaritve.
Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

PD SLAVKO ŠKAMPERLE
SV. IVAN — TRST
vabi vse Svetovalčane, somišljenike in zlasti svoje člane, na odkritje nagrobnega spomenika pok. ANTONU ŠKAMPERLU, očeta mučenika Slavka, po katerem nosi društvo ime.
Odkritje spomenika, ki je bil postavljen s prispevki Svetovalčanov, bo v nedeljo, 11. novembra ob 14. uri na pokopališču v Krepjahu blizu Dutovelj, kjer je Anton Škamperle pokopan. Najbližja pot z lastnimi preko mejnega prehoda na Rentabru.

Prispevki

Nameste cvetja na grob pok. Edija Kobau darujeta Peter in Ivo 5000 lir za pevski zbor «Igo Gruden».
V spomin daruje Antonije Vackelj daruje Antonija Simonič 5.000 lir za Dijsko matico.

SOZALJE

Uredništvo in uprava Primorskega dnevnika izrekata poslancu Albinu Škerku ob smrti očeta Alojza iskreno sožalje.

ZAHVALA

Zahvalujemo se vsem, ki so se udeležili pogreba naše drage

Irlme

Zahlujoči družini
MAGANJA in KOŠUTA

Sv. Križ, 6. novembra 1973

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

ALOJZ ŠKERK

Pogreb bo danes ob 15.30 iz hiše žalosti v Šempolaju št. 22 na domače pokopališče.

Zahlujoči: žena Marija, sin Albin in hči Gabrijela z družinama ter drugi sorodniki

Šempolaj, Sesljan, Prosek, Trst, 6. novembra 1973

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je po dolgi bolezni zapustil naš dragi mož, tata, zet, brat in stric.

EDVARD KOBAY

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 6. novembra ob 15. izpred nabrežanske cerkve.

Zahlujoči: žena Milka, sinova Ladi in Marko, sestra, bratje ter drugo sorodstvo

Nabrežina, 6. novembra 1973

Zalovanju se pridružuje družina Šuban.

V ponedeljek, 5. novembra je preminil naš dragi
AVGUŠTIN MOŽINA
GOSTILNICA

Pogreb bo jutri, 7. t.m. ob 14.30 iz zdravilišča Obelisco naravnost v trebrensko cerkev.

Žalostno vest sporočajo: žena Zofija, sinova Teodor in Renato z ženo Tatjana, sestre Justina, Ana in Ivan Trebče, 6. novembra 1973, ka, vnuki in drugi sorodniki
Občinska pogrebna služba, Ul. Zonta 7/C.

ZAHVALA

Ganjeni zaradi izrazov sočustvovanja ob smrti našega dragega

PAVLA FURLANA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani
SVOJCI
Trst, 6. novembra 1973

Spomladi pri Montebelu naprave iz vsega sveta

Specializirano prireditve organizirata
sejemska uprava in milanski COMIS

Za časa 25. mednarodnega vzorčnega velesejma, ki je bil v Trstu v letošnjem poletju, smo napovedali, da namerava velesejemska uprava organizirati v času od 26. do 31. maja 1974 posebno razstavo z naslovom Tecnomar 74. Priprave na to razstavo se v zadnjem času stopnjujejo in sama prireditve zadobiva že zdaj čedalje jasnejše oblike. Na razstavi Tecnomar 74 bomo videli naprave za ladjedelnice, za pristanišča in za pomorstvo sploh, tehnične dosežke za vsestransko izkoriščanje morja in podvodnih bogastev, naprave za razsoljevanje morske vode in tehnične rešitve za ekološko zdravljenje morskih površin.

Poleg tržaške sejemske uprave bo razstavo pripravila tudi ustanova COMIS (Centro organizzazione mostre internazionali specializzate) iz Milana. Doslej so se na prireditve pridržale iz Severne Amerike, Japonske in iz britanskega Commonwealtha ter seveda iz Italije in iz samega Trsta. Iz ameriške države Illinois so se prijavili nekateri proizvajalci ladjedelnih naprav, kontrolnih instrumentov, posebnih strojev za vkrcaje in izkrcanje blaga v lukah ter naprav za boj proti onesnaženju morske vode.

Ladjedelniško opremo ponuja tudi večja družba iz Tokia, za pristop pa se pogajajo organizacija Australiana Naval Liaison Office in nekaterje večje družbe iz Kanade. Številni razstavljavci so se nadalje prijavili iz Evrope: tako bodo sodelovala na razstavi nekatera večja podjetja iz Velike Britanije, Ni-zozemske, Švedske in Norveške. Iz Anglije so se prijavili proizvajalci ladjedelnih opreme in tehničnih naprav za razsoljevanje morske vode. Švedi bodo prikazali v Trstu predvsem tehnične naprave za nato-varjanje in raztovarjanje blaga v lukah, Norvežani naprave za ladjedelnice in za opremljanje ladij, Danci pa naprave za čiščenje tankerjev. Francozi ponujajo zlasti raziskovalni material in elektronske stroje, Nemci pa ladjedelniško opremo. Zanimanje za tržaško prireditve kažejo tudi nekatera večja podjetja iz Finske in iz Španije.

Številne prijave so prišle iz Italije, iz sicer predvsem iz Milana, Genova, Rima in iz samega Trsta. V teku so še pogajanja z nekaterimi velikimi podjetji kot je na primer «Breda Progetti e Costruzioni», ki proizvaja naprave za razsoljevanje morske vode. Doslej se je na Tecnomar 74 prijavilo nad 30 italijanskih podjetij.

Ministrstvo za šolstvo je včeraj sporočilo tržaškemu poslancu Belciju, da je preklicalo ukinitve 4. razreda strokovne šole «Galvani». Poslanec Belci je namreč v zadnjih dneh večkrat posredoval pri ministrstvu in opozarjal na vzroke, zaradi katerih je potrebno ohraniti tudi 4. razred strokovne šole Galvani.

Kot smo že poročali, so tržaški srednješolci z množično protestno manifestacijo prejšnji torek izrazili solidarnost z dijaki strokovne šole «Galvani».

Vest o preklicu ukinitve je javilo pokrajinsko tajništvo KD, ki je zaradi tega tudi izrazilo svoje zadovoljstvo.

● Sinoči je bila seja rajonske kon-zulte za Barkovlje. Rojan in Greto, ki je zaključila razpravo o pripom-kah in predlogih ob občinskemu pe-teltemu načrtu. O izdelanem doku-

mentu bodo glasovali na prihodnji seji, ki bo jutri ob 19.30.

● Vladni komisar dr. Di Lorenzo je včeraj jutraj sprejel na vladnostni obisk novega konzula ZDA v Trstu Roberta Rackmala.

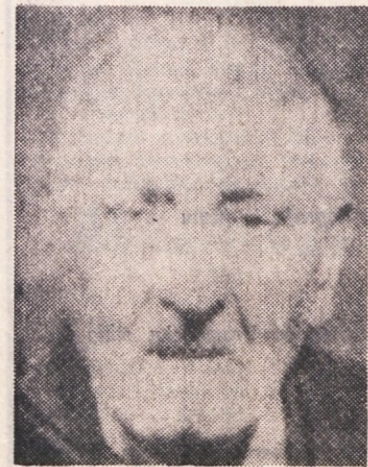
Sinoči v Ljudski knjižnici
Predstavitve knjige
«I racconti di Padriciano»

Sinoči je v tržaški Ljudski knjižnici pisatelj Manlio Cecovini predstavil svojo knjigo «I racconti di Padriciano». Knjiga je zbirka povesti iz življenja kraškega človeka. Cecovini biva na Padricah in od tod je vzel naslov za svoje delo. O Cecovini in o njegovem delu je govoril pesnik Blagio Marin, za njim pa je polni dvorani občinstvo spregovoril slikar Antonio Guacchi, ki je ilustriral knjigo. Po tej slovesnosti so v bližnji dvoranci odprli razstavo posvečeno tej knjigi.

KRVAVA TRAGEDIJA V UL. ROMAGNA

Poblazneli vnuk s sekiro ubil priletnega deda

Ezio Ninin iz Gorice je bil zaradi shizofrenije že več let v umobolnici

Priletna žrtev

Mladi morilec

V nedeljo popoldne je prišlo v škorkli do srihlive tragedije, katere vzroke je mogoče iskati v psihični motnji — shizofreniji — ki je otemnila um 62-letnega Ezia Ninina. Mladi morilec je bil v nedeljo popoldne v ul. Romagna 137. Med dedom in vnukom je vladalo prijateljsko razmerje. Tudi ko je Ezio Ninin imel popadke svoje umske bolezni, ga je nesrečni ded vedno razumel in ga znal pomiriti.

V nedeljo sta 52-letna Silvia Gerlizza por. Ninin in 63-letni Luigi Ninin skupno s sinom Ezio Nininom obiskali priletnega deda. Na obisk so prišli tudi v dopoldanskih urah, po kosilu pa so stariši odšli na sprehod po mestu in pustili sina in deda sama.

Ezio Ninin je že od svoje zgodnje mladosti kazal znake umske neuravnoteženosti. Po neuspelih poskusih, da bi ga zdravili v domačem mestu, so ga poslali v specializirano umobolnico v Švico. Tu so psihiatri ugotovili, da gre za precej hud primer shizofrenije — bolezni, po kateri se duševnost lahko dobesedno razpadne, tako da ima bolnik istočasno več osebnosti. Po osmih letih zdravljenja je ga poslali ponovno v Gorico: fant ni ozdravel, vendar pa po mnenju švicarskih psihiatrov ni bil nevaren sebi in drugim. Tudi v Gorici je nadaljeval z zdravljenjem: prostovoljno je zahajal v umobolnico, kjer so bili zdravniki mnenja, da ni nevaren. Kazal je samo veliko versko verno — trdil je celo, da je videl hudiča v živalski podobi.

In ravno verno, ki jo je shizofrenija privedla do skrajnih meja in jo povsem izmalicila, je predvčerajšnjim bila povod za strahotni umor. Ko sta ded in vnuk ostala sama, se je nesrečni Roberto Gerlizza lotil sekiranja drv, vnuk pa je odšel na sprehod. Pozneje se je izvedelo, da je šel v cerkev v ul. R. Manna, kjer se je izpovedal. Ni znano, če je duhovniku tudi napovedal svoj sklep. Vsekakor se je ob 17.30 vrnil iz cerkve k dedu, in ga s sekiro v svojo silo udaril po glavi. Ko je brznil pri curek krvi, je mladega neuravnoteženca zajel prvi »raptus« tako, da je se

večkrat s silo zamahnil z ostrim rezilom po sivolasem dedu, dokler se ta ni okrvavljen zgrudil na kuhinjska tla.

Ko je opravil to strahovito dejanje, je kot poblaščen zbežal. Bližje hiše sta ga zagledala očci in mati: roke je imel okrvavljene in iz obraza mu je bilo videti, da se je pripetilo nekaj strahotnega. Starši so ga poklicali, toda zaman. Zbežal je in se spet vrnil v isto cerkev, kjer je spet stopil v spovednico. Silvia in Luigi Ninin pa sta stopila v hišo in v kuhinji ju je čakalo strahotno odkritje: priletni Gerlizza je ležal v mlaki krvi in še rahlo sopl. Nemudoma so poklicali Rdeči križ in reševalci so ga prepeljali z vso hitrostjo v bolnišnico. Tako so ga odpeljali v operacijsko sobo, toda poseg kirurgov je bil zaman: ob 19.40 se je srce Roberta Gerlize ustavilo.

Medtem so v Ul. Romagna prihiteli agenti kvesture, ki so po prvih ugotovitvah seveda zasumili Ezia Ninina. Mati jim je izročila sliko sina, da bi ga laže izsledili. Približno eno uro po umoru se je Ezio vrnil na kraj tragedije. Odpeljali so ga na kvesturo, kjer je priznal svojo odgovornost majorju Morandiju. Ni znal obrazložiti svojega

PO ZAKLJUČKU POLETNE SEZONE

Zaskrbljujoče stanje turizma na devinsko-nabrežinski obali

Število nočitev se je v primeri z lanskim letom zmanjšalo za celih 18,2 odstotka

Več kot mesec dni je minil od konca letošnje poletne turistične sezone in pristojne ustanove sedaj delajo obračune za preteklo sezono in pripravljajo načrte za prihodnjo sezono. Tako je tudi na devinsko-nabrežinski obali, kjer je bilo letošnje poletje precej neugodno za turistične delavce.

Do konca septembra so v hotelih zabeležili 31.000 prihodov in 63.208 nočitev. Število prihodov se je v primeri z lanskim letom povečalo za 26,4 odstotka, število nočitev pa le za 12,6 odst. To povečanje pa moramo pripisati predvsem motelu Agip ob avtocesti v Devinu, kjer prenočuje veliko število turistov na poti v Jugoslavijo. Če iz gornjih statističnih podatkov izrazimo motel Agip, ugotovimo, da je bilo nočitev 38.403, prihodov pa 12.406, to je 5,6 odst. manj kot v istem obdobju lani.

Se slabše je stanje v nehotelskih objektih, to je predvsem v kampinških, kjer je bil zaradi zamajenja lastnika zaprt veliki kamping v Sestlanskem zalivu vse do junija, v septembru pa so ga ponovno zaprli. Samo v tem kampu so letošnje zabeležili 35.612 nočitev manj.

Če združimo vse podatke torej vidimo, da smo imeli na turistično območje devinsko-nabrežinske občine letos 38.463 prihodov, to je 13,7 odstotkov več kot lani (33.743), nočitev pa je bilo 127.363, to je za celih 18,2 odst. manj kot v istem obdobju lanskega leta (155.647).

Če nekoliko poglobimo gornje podatke, postaja slika še jasnejša. Povečalo se je število prihodov italijanskih gostov. Letos jih je bilo 21.461, to je 35,5 odst. več kot lani. Število nočitev italijanskih gostov pa se je zmanjšalo za kar 30,8 odst. Glede tujcev je bilo prihodov 17.002, to je 5,1 odst. manj kot lani, število nočitev pa je ostalo skoraj nespremenjeno.

Predstavniki deželne KPI na obisku v deželi Somožy

Deželni tajnik in član osrednjege odbora KPI A. Cuffaro se je

dejanja, ni pokazal nobenega obžalovanja, nasprotno, ves čas je trdil, da je deda imel rad, celo ubil ga je iz ljubezni, da ne bi šel v pekel!

Preiskava se je s tem priznanjem v bistvu zaključila. Zadevo so predali namestniku državnega pravdnika dr. Coassinu s hudo obtožbo namernega umora. Vendar pa je malo verjetno, da se bo moral Ezio Ninin zagovarjati pred poroto zaradi tega svojega dejanja. Po vsej verjetnosti bo psihiatrični pregled ugotovil, da ni bil prisoben, ko je s sekiro udarjal po nesrečnem dedu; ni izključeno, da bo končal v kriminalistični umobolnici, katere vrata se le redkokdaj odprejo.

IV. posvetovanje o letalskih zvezah

V soboto, 9. novembra bo v prostorih videmske trgovinske zbornice IV. letno posvetovanje o letalskih zvezah med deželo Furlanijo-Julijsko krajino in sosednimi državami. Posvetovanja, ki ga organizira videmska zbornica in deželno združenje trgovinskih zbornic, se bo udeležil tudi podtajnik na ministrstvu za promet C. Masciardi.

V soboto, 9. novembra bo v prostorih videmske trgovinske zbornice IV. letno posvetovanje o letalskih zvezah med deželo Furlanijo-Julijsko krajino in sosednimi državami. Posvetovanja, ki ga organizira videmska zbornica in deželno združenje trgovinskih zbornic, se bo udeležil tudi podtajnik na ministrstvu za promet C. Masciardi.

Prosta cona bo na dnevnem redu zaradi dveh vprašanj, liberalnega in misovskega. Liberali so zaskrbljeni zaradi omejitev, ki jih je vlada vnesla v osnutek novega zakona in ki ne upoštevajo upravičeno pričakovanje prebivalstva našega mesta. Liberalna interpelacija predlaga spremembo v olajševah, ki jih prinaša ukrep, da se prilagodijo davčni reformi.

Misovci, ki so vročili podobno interpelacijo, pa se sprašujejo, če je resnična govorica, da se zaradi pomanjkanja prostora v »tako imenovani industrijski coni« podjetja usmerjajo drugam in s tem izgubljamo možnost odpiranja storitnih novih delovnih mest. Misovski svetovaleci seveda ne povedo, kaj bomo dobili delovno silo za nova delovna mesta, ko pa je veljavna delovna sila, da nam delovna sila se sedaj primanjkuje.

Občinski predstavniki kakor tudi voditelji trgovinske zbornice, ki so imeli v zadnjem mesecu več pogovorov v Rimu zaradi zakona o prosti coni (Zupan De Simone in v vprašanju najbrž govoril v nedeljo v Redigulju tudi s predsednikom vlade Rumorjem), bodo imeli

V URADNEM VESTNIKU

Označena področja za državno pomoč po zakonu št. 364

V Uradnem vestniku št. 280 z dne 29. oktobra 1973 je bil objavljen odlok, s katerim sta milijardni kmetijstvo Ferrari Agnelli in zakladnik minister La Malfa označila področja v goriski, poradenski in videmski pokrajini, ki so jih prizadela letošnje naravne nesreče in za katere bo priznana državna pomoč po zakonu št. 364 z dne 25. maja 1970. Na Goriskem zadeva odlok naslednje občine: Gorica, Skočjan ob Soči, Staranec, Turjak, Ronke, S. Pier d'Isanzo, Fojano, Redipuglia, Deberdov, Romano d'Isanzo in Krmin, na področju videmske pokrajine pa občine: Čedad, Fojda, Humin, Neme, Tarcent in druge.

GORIŠKI DNEVNIK

Vprašanje, ki je velikega pomena za Gorico in Sovodnje

Na seji občinskega sveta bodo govorili o prosti coni

Pomembna investicija za izgradnjo novega mestnega vodovoda

V petek ob 18.30 se v Gorici sestane občinski svet. K poprejšnjim se neodobrenim točkam dnevnega reda je občinski odbor dal še nekatere. Tako je na dnevnem redu vedu sklep občinskega odbora sprejetih na podlagi poblasti občinskega sveta in ki se nanašajo, med drugim, na ureditev prostorov v trgovski šoli s slovenskim učnim jezikom v Ul. V. Veneto, s katero bo šola pridobila dva prostora. Določili bodo pomočnika delovne, ki bo zaposlen pri gradnji kopališča in postavili seznam dljakov višjih srednjih šol, katerim bo čezela izplačala stipendije.

Na dnevnem redu je nadalje več prošelj za prispevke ter pomembno javno delo, ki zadeva nadaljnjo izgradnjo občinskega vodovoda v Gorici. Odboriti je treba splošni načrt prve variante za 1.1 milijard lir ter izvršilni načrt tretje faze, ki predvideva 600 milijonov lir investicij in za katerega bo potrebno zagotoviti sredstva za plačilo davka na dodatno vrednost. Končno bodo morali svetovalci odobriti še drugo varianto splošnega načrta, ki predvideva 1.2 milijarde lir za izgradnjo novega vodovoda.

Prosta cona bo na dnevnem redu zaradi dveh vprašanj, liberalnega in misovskega. Liberali so zaskrbljeni zaradi omejitev, ki jih je vlada vnesla v osnutek novega zakona in ki ne upoštevajo upravičeno pričakovanje prebivalstva našega mesta. Liberalna interpelacija predlaga spremembo v olajševah, ki jih prinaša ukrep, da se prilagodijo davčni reformi.

Misovci, ki so vročili podobno interpelacijo, pa se sprašujejo, če je resnična govorica, da se zaradi pomanjkanja prostora v »tako imenovani industrijski coni« podjetja usmerjajo drugam in s tem izgubljamo možnost odpiranja storitnih novih delovnih mest. Misovski svetovaleci seveda ne povedo, kaj bomo dobili delovno silo za nova delovna mesta, ko pa je veljavna delovna sila, da nam delovna sila se sedaj primanjkuje.

Občinski predstavniki kakor tudi voditelji trgovinske zbornice, ki so imeli v zadnjem mesecu več pogovorov v Rimu zaradi zakona o prosti coni (Zupan De Simone in v vprašanju najbrž govoril v nedeljo v Redigulju tudi s predsednikom vlade Rumorjem), bodo imeli

SESTANEK PREDSTAVNIKOV VSEH VAŠKIH DRUŠTEV

Prebivalci Štandreža zahtevajo samostojno rajonsko konzulto

Složno bodo nastopili pri županu in odbornikih

V štandrežu so se prejšnji večer, na sedežu prosvetnega društva »Štandrež«, zbrali zastopniki domačih društev in sicer prosvetnih društev »Oton Zupančič« in »Štandrež«, športnih društev »Juventina« in »Velox« ter kmečkega društva. Na dnevnem redu je bilo vprašanje ustanovitve rajona Štandrež in odgovorje konzulte, o čemer teje odloži govor v občinski upravi.

Sej občinski odbor je namreč pred časom dal problem ustanovitve rajonov v preučevanje posebni komisiji, ta je svoje delo zaključila in za vse rajone je bilo doseženo soglasje, le pri vprašanju Štandreža se je zataknilo. Obstajajo s tem v zvezi tri variante: po eni naj bi bil rajon Štandrež, samo ožji del Štandreža, po drugi naj bi temu rajonu priključili tudi del ljudskih hiš v Kraski ulici, tretji pa naj bi Štandrež sestavljali en sam rajon skupno z naseljem ezulov in naseljem ljudskih hiš v Kraski ulici. V občinskem odboru so o stvari razpravljali in kaže, da so zadnje variante že zavrnili. Ezulsko naselje bodo priključili rajonu »mestno središče«. Ni pa občinski odbor docela soglasen o vprašanju ostalega. Na eni izmed zadnjih sej so o tem sicer razpravljali, kaže pa, da niso zavzeli enotnega stališča. O stvari bo seveda odločal občinski svet, morda še ta mesec.

Na sestanku v Štandrežu je o stvari poročal tudi občinski odbornik dr. Paulin, ki je tudi zastopal prosvetno društvo »Štandrež«. Po obširni debati so sklenili, da bodo kmalu sklicali nov sestanek, tokrat na sedežu prosvetnega društva »Oton Zupančič«. Na predlog predsednika »Otona Zupančiča«, Danila Nanuta bodo na prihodnji sestanek povabili tudi krajevno sekcijo ANPI, saj je tudi to društvo, ki uspešno deluje v Štandrežu.

Skoro gotovo je, da se bodo na prihodnjem sestanku domenili, da bi zastopniki vseh štandreških društev složno nastopili pri županu in pri drugih odgovornih faktorjih z zahtevo, da se ustanovi tak rajon, ki bi obsegal samo kraje, kjer živijo pretežno štandrežci, tako da bi bili v tem rajonu v večini občani slovenskega jezika.

Tatovi v prostorih »Meblo italiana«

Upravnik pohištvenega podjetja »Meblo Italiana« je včeraj zjutraj javil kvesturj tatvino, ki so jo neznanec v noči med petkom in soboto izvršili v novih prostorih podjetja na Tržaški cesti. Tatovi

li torej priložnost, da občinskim možem poročajo o vsebini svojih pogovorov, ki so bili — kakor je bilo mogoče razbrati iz listov — številni, vendar se ni izvedelo, če so pri sestavi osnutka zakona nastale kakšne težave.

Še vedno v Ul. Randaccio popoldanski pouk

V slovenski osnovni šoli v Ulici Randaccio so pričeli včeraj s popoldanskim poukom učenci drugega razreda. Učenci prvega, ki so imeli vse oktober pouk popoldne, pa ga bodo imeli zjutraj. Popoldanski pouk je zaradi tega, ker ni občina še uredila dveh učilnic v drugem nadstropju, kjer je stanovanje hišnika, ki se bo preselil v prenovljeno stanovanje v Ulico Croce. Dela pa potekajo prepočasno. Občinska uprava je pred začetkom šolskega leta obljubila, da bodo učilnice urejene v tednu dni, sedaj pa je že cel mesec mimo, obljube občine so vsaj za sedaj ostale le obljube.

OKROGLA MIZA O GORIŠKI FRONTI

Slovenski in italijanski protifašisti so složno sodelovali v odporniškem gibanju

Brez sodelovanja ne bi bilo odporništa

Poročali smo že, da se je debata pri okrogli mizi o gorški fronti, ki je bila v soboto popoldne v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici, udeležilo veliko ljudi. V glavnem so bili to bivši partizanski borci, veliko pa je bilo tudi mladine, še slasti smo opazili krogle misovce. O poteku okrogle mize smo že bežno poročali, omeniti pa moramo da je bil doprinos razpravljavcev dobrodošel, zašel pa je nekoliko s poti, ki so si jo zastavili prireditelji, ker je zaradi prvega posega v debato prišlo do polemičnih nastopov.

Prvi se je oglašil k besedi občinski odbornik Fantini, zastopnik organizacije API. Poudaril je do-

Carinski in policijski funkcionarji na vseh obmejnih prehodnih vzdolž italijansko-jugoslovanske meje niso imeli dovolj razbrati iz listov — številni, vendar se ni izvedelo, če so pri sestavi osnutka zakona nastale kakšne težave.

Vsi ti dogodki povzročajo seveda precejšnje težave trgovcem na tej in na oni strani državne meje. V Gorici trgovci čijo krizo že več mesecev. Nekateri trgovine, o katerih je uradno poročilo zveze trgovcev trdilo pred štirimi leti, da imajo od 50 do 70 odstotkov kupcev z druge strani meje, so v krizi. Ta prizadeva zlasti trgovine z električnimi gospodinjstvi aparati, nekateri trgovine s čevlji in tudi nekateri trgovine jeslvin, trgovine kmetijskih strojev in še marsikoga drugega. Jugoslovanski kupci so v Go-

rici puščali vsak dan lepe milijone lir in dinarjev, sedaj pa jih ni več. V soboto je bila sicer Gorica spet polna avtomobilov z registracijami raznih slovenskih krajev, ker je odpadla obveza, da morajo imeti jugosl. državljani potrdilo o cepljenju proti koleri. Gorški trgovci si zaradi tega nadejajo, da bo sedaj bolje.

V teh dneh pa je kriza prizadela bencinske črpalke na jugoslovanski strani državne meje. Bencin je sedaj v Jugoslaviji skoro tako drag kot v Italiji, zaradi česar se ne izplača več vožnja čez mejo, da bi napolnili bencinski rezervoar avtomobila. Nič čudnega torej, da so bile v soboto in nedeljo črpalke v Novi Gorici in okolici skoro brez klijentov. Če se bo v jugoslovanskih mesnarih podražilo tudi meso, potem bodo tudi gospodinjke zahajale manj čez mejo.

Zadnja beseda ni bila še sicer izrečena, kajti če bodo tudi v Italiji zaradi vojnih dogodkov na Bližnjem vzhodu podražili ponovno bencin, potem pa se bo spet izplačalo kupovati bencin v Jugoslaviji. Mednarodne krize, tako finančne značajne, kot vojne, ne koristijo gospodarstvu na obeh straneh naše državne meje.

prinos italijanskega prebivalstva Gorice k odporniški gibanju in dejal, da ni bilo tesnega sodelovanja med italijanskimi in slovenskimi partizani, kar se je pokazalo že pri znanem vojnem dogodku na goriskem kolodvoru. Po tej večji akciji italijanskega partizanstva, je dejal, do zadnjih dni aprila 1945, ko je CLN osvobodil s svojimi edinicami Gorico (v teh edinicah so bili poleg malotičnih rodoljubov tudi karabinjerji, financarji in pripadniki zloglasne Guardia civica, ki je bila v službi Nemcev, opomba pisca), ni bilo v mestu akcij italijanskega partizanstva. Kritiziral je tudi podvrženost garibaldinske divizije slovenskemu 9. korpusu. Ko je dejal, da so se morali tisti, ki so hoteli ostati Italijani, umakniti med ožepovske partizane v videmsko pokrajino, ki je nekdo iz dvorane zakričal: »Domovino se brani doma!« Fantini je nato omenil še razprtie zaradi vprašanja mej in jugoslovanske zasedbe Gorice v maju 1945.

Odv. Avgust Silfigio je nato dejal, da bi bili morali prireditelji dati večji poudarek slovenski prireditelji na fotografiji razstavi. Omenil je številne obsoje Slovencev na posebnem fašističnem sodišču in dejal, da je konec koncev hotel tu Hitler ustanoviti svoj »Adriaticus Kuestenland« in zato izstrebili vsakršen odpor, tako Slovencev kot Italijanov.

Silvino Poletto je uvodoma omenil taborišče v Gonarsu in tudi prvo internacionalno taborišče v podgorški predlinici. Državljanska vojna na Goriskem je trajala že od leta 1941, po napadu na Jugoslavijo. Hotel je je fašizem. Bili smo del evropskega odporništa, ne glede na nacionalno razlikovanje. Omenil je primer alpinec, ki so v Gorici in Vidmu, pred odhodom v Rusijo, glasno protestirali proti fašizmu. Ugotoviti bi morali, da je bilo v Italiji interniranec tako v razne kraje Italije kot v Nemčijo. Slovenska italijanska enotnost je prišla po vojni do izražaja tudi 18. novembra 1945, ko skupno pokopali 80 padlih borcev, partizanov in garibaldincev.

Inž. Guido Fornasir je dejal, da so se med gorškimi Italijani odločili za sodelovanje s partizani ali odhod na jug Italije mladi liberalci, komunisti in socialisti, katoličani pa so se poskrili po raznih uradih. Srednji sloj je sprejel Nemce, ker so ti »prinašali red«, partizani pa so hoteli revolucijo, Ugoti.

tudi družbenega reda. Danes lahko govorimo o strateški nepomembnosti gorške fronte, takrat pa so bili mladi navdušeni in niso mislili na kasnejše analize. Mario Fantini — Sasso je dejal, da so komunisti imeli premoč v odporniškem gibanju, ker v Trilju drugih skoro ni bilo. Enotnost med Slovenci in Italijani se je ustvarila v borbi. Napadati garibaldince, da so izdali italijanstvo in se uklonili slovenskim ukazom, je napačno. Omenil je tudi dejstvo, da je sam vrhovni poveljnik partizanske vojske gen. Cadorna dal ukaz, da se morajo garibaldinci umakniti v italijanske meje (šli so iz Trsta v Palmanovo).

Giovanni Padoan-Vanni. Pri nas ne bi nikdar mogoče točno začrtati etničnih meja, imeli bomo vedno narodnostne manjšine. Ne smemo govoriti o slovenskem ekspanzionizmu, če ne poznamo fašističnega nasilja. Pri nas je borba morala biti nujno slovensko-italijanska.

Dr. Rolando Cian je dejal, da je Italija prva zasedla slovensko ozemlje tako leta 1918 kot leta 1941. Danes so tu ustvarjeni pogoji, da se Slovenci in Italijani mirno in prijateljsko izživljajo.

Izčrpen in resen je bil poseg dr. Teodora Sale. Partizanstvo je bilo vajno. Omenil je filofašistično vlogo škofov Margottija, Nogare in Santina. Zanimiv je bil primer Janka Premra-Vojka, ki je izhajajoč iz katoliške družine, prestopil med marksiste. Politika cerkvene hierarhije je privedla do povečanja protestantizma med slovenskim prebivalstvom. Omenil je nato medvojno aktivnost vsega italijanskega partizanstva na Goriskem, moč, ki je izhajala iz tržiske ladjedelnice. Kar se tiče izjave, da so bile v Jugoslaviji druge protinemške formacije poleg partizanov, je Sala omenil angleškega zgodovinarja Deakina, ki je jasno povedal, da so Mihajlovič in drugi sodelovali z okupatorjem.

Karolina Rijavec-Ivašič je spomnila prisotne na internacionalno taborišče v predlinici v Zdravčini, nato sta še kratko spregovorila Giorgio Dellago in sen. Bacićhi.

Iz goriskega matičnega urada
ROJSTVA: Raffaella Cuzziti, Cristiana Zavadlav, Ivan Zotti, Sergio Vescovi, Enrico Liut, Lorenzo Marconi, Gianluca Savian.
SMRTI: Upokojenec 68-letni Attilio Ugotti.

IZ ELABORATA ZA UREDITEV REKE SOČE

Naplavine spreminjajo strugo

Zaradi gramoza, ki ga prinaša reka s svojega gornjega toka, je Soča na nekaterih mestih zmeraj bolj plitva

Reka Soča je zaradi gramoza oziroma plavin, ki jih prinaša voda z območja Trente in Bovca, v zadnjih letih delno spremenila svojo strugo in druge značilnosti. Po ugotovitvah Splošne vodne skupnosti v Novi Gorici se v strugi te alpske reke vsako leto nabere okoli 75 tisoč kubičnih metrov gramoza. Naplavine povzročajo, da je struga reke zmeraj bolj plitka, da »torej zasipava«, kar ustvarja nevarnost poplavl. Dejansko so predvsem na območju Tolmina poplave pogoste in celo prekinjajo cestni promet. Korito Soče je pod mostom pri Volčah blizu Tolmina za tri metre višje kot je bilo še pred nekaj leti. Splošna vodna skupnost v Novi Gorici je naročila vodnogospodarski

elaborat o ureditvi reke, ki je do izjave v Trentu pa do izliva v Jadransko morje dolga okoli 126 kilometrov. Ta dokument določa ukrepe, ki bi jih morali izpolniti na območju od Kobarida do Tolmina, la pozeje pa bodo potrebne elaborate napravili še za področje od izjave Soče do Bovca. Vendar z izvajanjem večjih del ne morejo začeti dokler ne bodo sklenili, kaj bo z gradnjeno predvidene hidroelektrarne v Kobaridu. Prav od tega čez bodo novo elektrarno gradili oziroma bodo projekt zavrnili, je namreč odvisen značaj del, ki bi jih morali opraviti za ureditev struge Soče.

Je omenjena Vodna skupnost v Novi Gorici pa namerava pospešiti dela za izločitev gramoza in drugih

POROČILO TRGOVINSKE ZBORNICE

Hude izgube v gorških trgovinah ker ni kupcev iz Jugoslavije

Tudi bencinske črpalke v Novi Gorici imajo v teh dneh škodo

V občini Gorica do 31. oktobra

Nad 11.000 prijav občanov za plačevanje davka za smeti

Občinski trošarški urad je do 31. oktobra, do dneva, ko se morali občani prijaviti površino svojih stanovanj, na podlagi katere bodo plačevali pristojbino za pobiranje smeti, prejel 11.000 prijav. Tudi po tem dnevu so nekateri zamudniki vrožili prijavo, vendar je teh zelo malo in ne morejo vplivati na notranje delo tega urada, ki je sedaj posvečen sestavi seznamov družin, ki bodo plačevale novi občinski davek.

Sedaj, ko se nova služba uvaja skorajda na vse občinsko področje, so okrepili nadzorstvo zlasti v tistih krajih, kjer stanovalci odmetavajo steklenice, razne odpadke in s tem kvarijo okolje.

Pismo uredništva

Goriški uradnik oproščen v Jugoslaviji

Lani 12. decembra 1972 smo v našem listu, pod naslovom »Obsojen uradnik iz Gorice zaradi poskusa posilstva«, objavili vest, da je sodnik v Novi Gorici obsodil na šest mesecev zapora uradnika Arcangela Zuccalà. Pred dneva dneva smo dobili, podpisano od omenjenega g. Zuccalà pismo, v katerem nas ta opozarja, da je vrhovno sodišče Socialistične republike Slovenije v Ljubljani 3. januarja 1973, na priziv samega obtoženca, razveljavilo prvi sklep sodišča v Novi Gorici. To je v drugaciji sestavi zadevo spet obravnavalo 14. februarja 1973 in Arcangela Zuccalà so oprostili, tudi Vrhovno sodišče v Ljubljani, ki je primest spet obravnavalo 13. julija 1973 je Zuccalà oprostil z motivacijo: ... »... obtoženec Arcangela Zuccalà je popolnoma rehabilitiran in z njegovo oprostitvijo ne obstaja sum, da bi bil napravlil dejanje, za katerega je bil obtožen«.

Pismo gospoda Arcangela Zuccalà, ki biva danes v Ercolanu (Neapelj), smo objavili v tistih točkah, kjer nas opozarja na sodne postopke, ki so bili kasnejši od tistega, o katerem smo lanskega 12. decembra poročali. Vest smo preverili tudi na sodišču v Novi Gorici.

Razna obvestila

Slovenska folklorna skupina Sovodnje sprejema še nekaj parov. Starost nad 14 let. Zainteresirani naj se zgledajo v Kulturnem domu v Sovodnjah 7. novembra ob 20. uri.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 11. novembra popolno tradicionalno martinovo v hotelu »Soča« na Mostu na Soči. Vsi, ki so se prijavili morajo čimprej poravnati račun in dvigniti listke za vožnjo, vstop in večerjo na sedežu v Ul. Malta 2, vsak dan od 9.30 do 12.30 in od 16.30 do 18.30.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 »Ming, ragazza«, F. Harris. Barvni film.
KORZO 17.00—22.00 »Wang ping Teng, la morte vesuio di biancos«, V. Yu in C. Cao. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
MODERNISSIMO 17.15—22.00 »La vendetta dei morti viventi«, P. Naselli in E. Müller. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CENTRALE 17.00—21.30 »Detectiv privato anche troppo«, M. Farrow in M. Joston. Barvni film.

Trzin

OB 50. ROJSTNEM DNEVU NARODNEGA
HEROJA ALBERTA GRUDNA-BLISKA

Karabinjerska postaja se vdala brez strela

Prav po naključju je v razgovoru med tovariši stekla beseda o Blisku. Nekdo je dejal, da se Berto približuje srečanju z Abrahama. Brž sem to preveril v nekem zborniku. In res: Albert Grudna - Blisk, slovenski narodni heroj, se je rodil 6. novembra 1923 v Šempolju. Je torej naš rojak in dopolnje danes 50 let.

Spodobi se, da ob takem jubileju posvetimo rojaku nekoliko več prostora. Ne le zaradi njegove osebnosti, ampak predvsem zato, ker so njegove akcije v sklopu V. bataljona VDV, ki je pred tridesetimi leti deloval pretežno v naših krajih, vzbujale strah in nepet sovražnikov, našim ljudem pa

da ne vem, da pa sem slišal po velja o četih ter pogovor o bataljonu in tako naprej. Rekel sem jim tudi, da so nekaj bezali okrog zidov postojanke, s čimer sem karabinjerjem dal vedeti, čes da je okoli zgradbe minirano. Pomislili so, da lahko vsak trenutek zletijo vsi v zrak, z menoj kot žrtvi- jo vred.

Čas za pomislek je bil že potekel. Brez oklevanja sta stražarja pospremila Bobija do vrat in brž ko so se ta odprla, je odjeknil Bobijev klic v noč:

«Hej, partizani!»
«Kaj bi rad?», ga je vprašal Blisk.

«Zahtevajo, naj pride komandant!»

«Pridi bliže!»

Ko je hotel Bobi stopiti čez prag, ga zagrabil karabinjer.

«Pusti ga, naj gre! Kaj bomo z njim, če prično partizani streljati?», je ukazal brigadir stražarju.

Brž je Bobi stekel do Bliska in mu pojasnil, da je v postojanki kakih 15 mož. Toliko jih je namreč našel v veliki sobi.

«Zdaj pa se spet vrni in jim povej, da imamo za pogajanja parlamentarca», je Blisk naročil Bobiju. Blisk je koj uganil, da bodo ta predlog sprejeli. Pojasnil je borcem, da bo kot kurir sam šel v postojanko na pogajanja. Naročil je tudi, naj zanj ne skrbijo in da če ga ne bo v desetih minutah nazaj, naj začno streljati z vseh strani in naj močno vpijejo, da bodo karabinjerji mislili, da jih je najmanj sto na položajih.

Ko se je Blisk, do zob oborožen, v dolgem usnjem plašču, neustrašno prikazal v postojanki, je najprej namignil Bobiju, naj se vrne. Z brzostrelko, pripravljeno na strel, je na pripombo bradatega brigadirja, čes da je hladno, najprej pozdravil: «Smrt fašizmu!»

Karabinjerji so osupnili nad Bliskovo močanstvo. Zmehčani so mu oddavili po svoje. Eden med njimi je celo dvignil desnico s stisnjeno pestjo. Kakih 50 let star marešalo se je približal Blisku in dejal, da se zdaj partizanov več ne boje in da če bi napadli, bi kaka krogla utegnila zadeti tudi njega.

«Slabo nas poznate!» mu je odgovoril Blisk, ko je uvidel, da ga hoče marešalo presiliti. «Če me ne bo nazaj v dolgem trenutku, bodo moji kljub vsemu napadli.» Pogledal je na uro: «Se pet minut imate za premislek!»

Marešalo se je ob teh Bliskovih besedah prestrašilo. Z brigadirjem sta se umaknila v sosednjo sobo in se nato brž vrnila ter skušala Bliska zvabiti, naj jima sledi.

«Nikamor ne grem», je odločno odgovoril Blisk. «Tudi bom počakal. Kar sta odločila, počeka pred vsemi!» Premaknil se je za korak ritenski proti vratom in prijel za ročno bombo za pasom. Marešalo je uvidel, da se Blisk ne šali. Zaskrbljence je vprašal:

«Kaj nameravate početi z nami, če se vdamo?»

«Le kaj bi z vami! Orožje vam bomo pobrali in vas spustili. Kamor vas bo volja. Če bo kdo hotel, bo lahko ostal z nami, se je nasmehnil Blisk.

Vpričo Bliska, ki je prežal na vsakega karabinjerja, so se močje strnili okrog mrešala. Le-ta je bil videti tako potr, da je kor barvo spreminjal. V tistih škričih je marešalo ukazal, naj na stečaj odpro vrata. Karabinjerji so se vdali. Blisk je brž poklical borec in jim velel, naj razorože orožnike ter poberejo vse, kar utegne koristiti. Medtem sta dva borca uničila komunikacijske naprave na postaji, ostali s karabinjerji vredi so se obložili z orožjem, hrano in oblačili ter v koloni zapustili postojanko. Ko je marešalo sredi poti želel zaradi preobremenjenosti s «prtljago» govoriti s komandantom, je od samega Bliska zvedel, da ima komandanta pred seboj, ter da je skupina devetih borcev, ki so se skupaj s karabinjerji razorožila.

Kolona je tako prispela do Prešnice. Od tam so blagovito peljali naprej do taborišča pod Slavnikom v vožnjem konjsko vozilo, ki je bilo takratni gostilničar. Karabinjerji kot ujetniki darjvali po s pomočjo kurirske zveze zamelje v Belo krajino, kjer so ostali do konca vojne na prisilnem delu. Tako se je brez strela vdala Bliskovim borcem karabinjerska postojanka v Dragi pred tridesetimi leti.

Nesteto podobnih akcij, povezanih z borbo našega ljudstva za osvoboditev, je uspešno vodil Blisk s svojimi borci. Razumljivo, da ni bilo vedno vse gladko in da je bilo potrebno uporabljati tudi orožje, kjer drugače ni šlo. Toda Blisk je imel vedno pred očmi človeštvo pred vsakršno akcijo in le v skrajni sili se je loteval orožja. V vojni razmerah je tudi za revolucionarja, ki se bori za ves narod, težavno uskladiti človekoljubje z vojaškimi načeli. Blisk pa je to zmogel, ker je bil delavec. Ker se je boril proti tujemu jarmu za svoj narod, za enakopravnost med ljudmi.

Ob pomembnem življenjskem jubileju, kakršna je pedesetletnica rojstva, mu iz srca privoščimo, da bi še dolgo srečno živel med svojimi ljudstvom in v krogu svoje družine, čeprav izven rojstnega Šempolja, pa vendar nedaleč, vedno na Krasu, v svobodni domovini.

Dj. Planjavec

Pred koncertom prezrtih pevskih zborov in ansamblov

V današnji številki začenjamo objavljati kratke zapise o življenju in delu slovenskih pevskih zborov in ansamblov, katere je publikacija, ki je izšla s podporo deželne uprave, popolnoma prežela. Ti zbori in ansambli bodo nastopili na velikem koncertu v tržaškem Kulturnem domu v soboto, 10. novembra 1973 ob 20.30. Koncert organizira Slovenska prosvetna zveza.

1.

Pevski zbor VALENTIN VODNIK iz Doline je nedvomno najstarejši pevski zbor v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Ustanovljen je bil v okviru »Bralnega in pevskega društva Valentini Vodnik« leta 1878. Iz pisanih poročil je razvidno, da je v Dolini že leta 1869 obstajal pevski zbor. Zbor v mešani postavi je redno deloval do prve svetovne vojne. Obnovljen je bil leta 1919. Nastopal je dokler ga fašisti niso potisnili v ilegalo. Fašistične tolpe so pevce večkrat napadle, požgale so knjige in note. Toda pevci niso umolkli. Društveno zasedanje, ki je bila razvita leta 1903, so odnesli na varno v Ljubljano.

(od koder so jo vrnil po osvoboditvi) ter peli še naprej v sklopu cerkvenega zbora. Leta 1945 je zbor ponovno začel delovati in od takrat ga srečujemo na najrazličnejših prireditvah, koncertih in proslavah doma in v raznih krajih dežele. Nastopil je tudi v

številnih večjih središčih Slovenije, pel je tudi na Koroskem in v Makedoniji. Mnogokrat je nastopil na Radiu Trst, Koper in Ljubljana, enkrat je nastopil tudi na televiziji v Skopju. Težko bi bilo ugotoviti število nastopov, vendar pa lahko zapišemo, da

število nastopov presega število 1000, kar je nesporno lep rekord. Zbor je imel razne pevovodje. Dva izmed teh sta še posebej vredna, da ju omenimo: učitelj Bunc, ki je zbor vodil v začetni dobi, in prof. Ignacij Ota, ki ga uspešno vodi že 17 let.

Ko še niso bile zaceljene rane, ki so jih Doberdoba prizadeli na cifašisti, se je s pomočjo prvih slovenskih učiteljev in domačega pevovodje Rada Lakoviča zbralo dobro število preživelih borcev in ustanovilo pevski zbor »JEZERO«.

RO», ki je postal gonilna sila vse kulturno-prosvetne dejavnosti v vasi. Ni čudno, če je večji del svoje pevске ustvarjalnosti v teh 28 letih posrečal predvsem partizanski pesmi in le nekaj let ukvarja z narodno in umetno pesmijo.

Nekaj časa je zbor vodil Albin Verginela iz Križa. Pod njegovim vodstvom je zbor začel nastopati s samostojnimi koncerti. Leta 1953 je prvič prišel v Doberdoba prof. Silvan Križmančič. Iz leta v leto

je zbor kvaliteto rastle in žel lepe uspehe doma in drugod. Navsezadnje je stike s številnimi zbori v Sloveniji, n.p.r. z zborom »Tone Čufar« iz Jesenic, s »Svobodo« iz Polzele, s »Svobodo II.« iz Trbovelj, s kulturnim društvom iz Metlike itd.

Zbor je nastopil v številnih krajih naše dežele in Slovenije. Med najpomembnejšimi uspehi pa je plošča šestih partizanskih pesni, ki jih je zbor »Jezero« posnel skupaj z zborom »Srečko Kosovel« iz Ronk ter z zborom »Kras« iz Dola - Poljan, ki ju vodi Pavlina Komelova. To ploščo je izdalo združenje ANPI iz Vidma. Posnetke iz plošče je oddajala tudi italijanska televizija med oddajami, ki so bile posvečene 25-letnici ustanovitve prvih partizanskih republik v Italiji. Zbor »Jezero« je letos gostoval, skupaj z zborom Igo Gruden iz Nabrane, v Bitoli in Skopju. Nastop v Bitoli je makedonska TV prenašala neposredno. S poštvalnostjo prof. Silvana Križmančiča si pevci iz Doberdoba prizadevajo, da bi dosegli nadaljnje uspehe.

Priredil MIRKO KAPELJ

OB TRIDESETLETNICI POMEMBNEGA ZGODOVINSKEGA DOGODKA

«Goriška fronta»: kako, kdaj, kje?

Odlomek iz knjige Toneta Ferencja »Kapitulacija Italije in narodnoosvobodilna borba v Sloveniji jeseni 1943«

3.

V tem času je Mirenski bataljon uničil letala. Štab primorske operativne cone je za ta dan poročal, da so bile večje borbe pri Miru in Gorici in da je bilo 13 nemških vojakov ujetih, 30 pa jih je padlo.

Naslednjega dne je bila aktivnejša nemška vojska severno in severozahodno od mesta, kjer je izvedla krajevno akcijo: vdrla je v Steverjan v Goriških Brdih, ki so ga nemška letala prej bombardirala, topništvo pa obstreljevalo. Opoldne je partizansko topništvo obstreljevalo Solkan, borci pa so rušili železniško progo.

22. septembra je na vsej bojni črti pred Gorico prišlo do prave partizanske ofenzive. Enoti obeh odredov so krenile v splošni napad. O njeni je vodstvo fašistične stranke v Gorici zapisalo v svoj dnevnik:

«Ponoči so partizani prešli v hud napad na vse vzhodni goriški fronti. Od apnenice nad Solkanom do psoje na Sv. gori. Rožne doline. Vrtboje in Mirna so se stalno vsrtili razni napadi, ki so jih nemške sile krepko odbile.»

Neki nemški vojni poročevalce je zapisal: »Zelo šibka poslednja v Gorici, ki so jo tolpe obkrožale s treh strani, je morala pretrpeti hure ure... Ko so dobili priliv iz okolice Ljubljane in Reke, so voditelji tolpe 22. septembra segli po zelo dobro pripravljeno načrto za močan udarec proti Gorici. Kljub šibkosti obrambe je bil krvavo odbit napad na letališče, ki naj bi sovražnim letalom odprlo pot proti Krasu. Toda od Sv. Marka sem je več kot 500 upornikov najprej vdrl v mesto in odrezalo nemško zaščito. Tretji napad, ki se je začel s severa in ga je spremljal ogenj minometov, smo s protidarcem zaustavili.»

Po tem napadu je štab primorske operativne cone poročal glavnemu štabu NOV in PO Slovenije: »Naš obroč okrog Gorice se širi. Edino zvezo združujejo proti zahodu in po železnici v Podbrdo. Toda tudi ta je zadnje dva dni po našim topovskim ognjem je neuporabna. Nemci oskudajo s tanki prebiti naše položaje, vendar se morajo vedno z izgubami vračati nazaj. Naša artilerija uspešno obstreljuje njihove položaje. Nemci pa naše navadno brez uspeha vsake dan bombardirajo z artilerijo in aviacijo.»

Nemško vrhovno vojaško poveljstvo pa je tega dne objavilo naslednje sporočilo: »Ljubinski uporniki so skupaj z italijanskimi ko-

munisti in skupinami band s hrvaškega ozemlja poskusili na vzhodnem delu Benetije, v Istri in Sloveniji izkoristiti Badogliovo izjavo in se dokopati do oblasti. Nemški oddelki, ki jih podpirajo fašistične enote in domači prostovoljci, so zasedli najpomembnejše kraje in prometne zveze ter napadajo roparske in razbojniške upornike.»

Naslednjega dne so Nemci dobili nove okrepitve in izvedli protinapad na vse vzhodni mestni fronti. Tako niso mogli zloniti goriške fronte. Umakniti se je morala lete tedaj, ko si jo močne nemške sile, ki so že začele ofenzivno, prišle za hrbet.

Čeprav so imeli Nemci na goriški fronti velike izgube, saj jim je naša vojska uničila okoli 15 oklepnih vozil, nekaj vlakov, porušila okoli 60 železniških in cestnih mostov in zaplenila okoli 30 avtomobilov in oklepnih avto in dve letali, pa je tudi sama imela hude izgube - okoli 150 mrtvih in ranjenih. Po vojni je bila nekajkrat izrečena trditve, da je bila goriška fronta strateško in taktično zgrešena odločitev. To v glavnem tudi drži. V taktičnem oziru je strnjena statična fronta neprimerna za partizansko ali ljudsko vojsko, ker partizanske enote niso bile enakovredno oborožene, posebno s težkim orožjem, niso imele takšnih sredstev za zveze kot okupatorjeva vojska, tudi niso bile izurjene in primanjlovali jim je tudi strokovno usposobljenega poveljniškega kadra; poleg tega pa bi okupatorjev preboj fronte lahko onemogočil nadaljnji obstoj vse fronte. Zato je lahko takšna fronta obstajala le toliko časa, dokler sovražnik ni mogel zbrati dovolj sil. Strateško pa je bila upravičena in koristna le toliko časa, dokler so bile stvarne možnosti, da lahko partizanska vojska uspeva s takšnim načinom obrambe osvojenega ozemlja. Treba pa bi bilo enote na goriški fronti organizirati tako, da bi se takoj lahko razvile v partizanske enote, sposobne za manevriranje, brž ko bi iz Vipavske doline odpeleli na varno v gozdove orožje, strelivo in drugi vojaški material ali brž ko bi bilo

očito, da je sovražnik že zbral dovolj sil in bo vsak čas skušal prebiti fronti. Te ukrepe so na goriški fronti tudi izvajali, vendar prepogosto.

Narodnoosvobodilni svet za Slovensko primorje pa je na svoji seji 26. septembra, 1943 ugotovil: »Državno strnjeno fronto, samo zato, ker je tik za fronto polno orožja in drugega materiala in ga bo dobilo slovensko ljudstvo v svoje roke.»

Štab primorske operativne cone, ki je vodil operacije na goriški fronti, je znal dobro organizirati zvezo z neposrednim zaletjem. Čete in mateneal so prevzeli na fronto z avtomobili in celo z vlakom, ki je ne kaj dni vozil med Ajdovščino in Volfovc. Imeli so celo motorizirane minerske čete na trunajstih motornih vozilih, prav tako motorizirano topništvo, ki se ga je dalo po potrebi hitro prepeljati s položaja na položaj. Odlično je bila tudi organizirana zveza med posameznimi enotami na goriški fronti vzhodno od Soče, in sicer s kurirji na motorjih in s telefonskim omrežjem. Slabše pa so bile zveze z enotami okraj Gorice na desnem bregu Soče.

Partizanski vojski pred Gorico pa je primanjlovalo predvsem vojaške izurjenosti in komandnega kadra. Borci iz obeh bataljонов bivšega Primorskega odreda so postali vodniki in komandirji ter politkomisarji in so se izgubili v množici prostovoljcev in mobilizirancev - novincev. Bili so primeri, ko so se novinci učili streljati, ko so šli na položaje. V tako hitro narasli mladi vojski je ponekod tudi prišlo do nastajanja batalijone, ki so poznali le stari partizani. Zato je o tem razpravljali tudi Narodnoosvobodilni svet za Slovensko primorje na svoji seji 20. septembra:

«Zlasti bi treba rešiti vprašanje discipline. Posebna udrari na te nastajajoče batalijone jo zelo omajajo. Vendar opažamo, da se borci, čeprav jih Nemci razprše in prepode s položajev, vračajo in iščejo kontakta s poveljstvom.»

(Nadaljevanje sledi)

Čeprav gre za stvar vaših čustev.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Nekateri predlogi poslovnih prijateljev vam bodo v korist. Optimizem vam zagotavlja uspeh.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Sprejeli boste važne ukrepe, ki jih lahko uresničite. Izpolnila se vam bo največja želja.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) V svojem poslovanju bodite previdni. Čeprav se vaša predvidanja ne bodo uresničila, ne boste nič izgubili.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vaše kritične pripombe bodo imele svojo ceno. Vpliv preteklosti prihaja od izraza v vseh vaših dejanjih.

V FILMSKIH KROŽKIH

Filmi o vojni v Gothe Institutu

Germanški inštitut za kulturo »Goethe Institut« (Ul. Coroneo 15) je po ciklusu filmskih registracij izpustil znanh glasbenih sklad in oper začel ciklus filmov o človeških doživetjih v drugi svetovni vojni.

Za Weidenmannovim filmom »Canaris« (1954) in Oswaldovim »Die Schachnovelle« (1960) bo jutri, v sredo 7. t.m. ob 21. uri predvajal italijanski film Luigija Comencinija »Tutti a casa« (1956). S. G.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zagotovljen vam bo lep osebni uspeh. Pomagajte dobremu prijatelju, ki čaka na pomoč.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pustite, naj stvari tečejo, kot jim je določeno. Reševati boste morali spor v družini.

DVOJKA (od 21.5. do 22.6.) Na delovnem področju ohranite neke skrivnosti za vas. Tudi v ljubljeno osebo malo previdnosti.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Zelo dobre zamisli, toda potrudite se boste morali, da bodo sprejete. Posvetite nekaj časa družini.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Pazite na napake, ki bi lahko spravile v nevarnost vaše načrte. Ogibajte se preveliki drznosti.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Predno izrazite neko mnenje o svojem sodelavcu, dobro premislite. Čustvena zadeva se lepo razvija.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Če boste upoštevali nekatere nasvete, vam je zagotovljen poslovni uspeh. Posvetite nekaj časa telesni vzgoji.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Prišlo bo od spora z nekaterimi sodelavci. Ne izgubite treznosti,

RADIO VELE-IZIJA

TOREK, 6. NOVEMBRA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 9.30 — 12.00 TV šola
- 12.30 Poljudna znanost
- ZIVLJENJE NA IRSKEM
- 13.00 Risani filmi
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Jezik za vsakogar
- Tečaj nemškega jezika
- TV šola
- 15.00 Program za najmlajše
- Grominove zgodbe
- 17.30 DNEVNIK
- 17.45 Program za mladino
- Nagradno tekmovanje o kinematografu in filmu
- 18.45 Nabožna oddaja
- 19.15 Poljudna znanost
- Nacionalizem v Evropi
- 19.45 ŠPORTNE VESTI
- Ital. kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 PRIGODE SHERLOCKA HOLMESA
- Il mistero del carillon
- Po zgodbi Arthurja Conana Doyleja
- Zaradi izginotja vrste »karilona« Sherlock Holmes ter dr. Watson odkrije nevarno kriminalno tolpo, ki pod vodstvom lepe in prikupne Hilde Courtney skuša priti do ključev, matrike za tiskanje bankovcev po pet funtov šterlingov. Ključji so izginili iz angleške banke. Po dolgih smotnih raziskavah Holmes odkrije, da »karilone« izdeluje v zaporih v Dartmooru nekdo, ki je ukradel matrice in da ti »kariloni« vsebujejo določeno šifrirano sporočilo, ki pove, kje so ključji. Holmes, ki so ga v času preiskave kriminalci ugrabili, se vendarle reši in v to zadnjem trenutku, da lahko prouči sporočilo, ki ga vsebujejo »kariloni«
- GYATEMALA, REPUBLIKA BANAN
- 22.25 V parlamentu, Vremenska slika in Sport

DRUGI KANAL

- 18.40 Poskusna oddaja za gluhomeme
- 18.50 Nova abeceda
- Oddajo pripravil Gabriele Palmieri ob sodelovanju Francesce Pacca
- V drugi oddaji te rubrike bomo lahko gledali svetovne igre v Malmoeju. Te igre so imenovali tudi »tihe igre«, ker so na njih tekmovali le gluhomenci. Navzoči so bili predstavniki iz vseh dežel sveta in danes se bodo na televiziji predstavili tudi nekateri tekmovalci, ki so odnesli na tekmovalju zlate kolajne. Italija je odnesla kar deset zlatih kolajen
- 21.00 DNEVNIK
- 21.20 ENRICO CARUSO
- Program je pripravil Glauco Pellegrini
- 22.20 Drugo nadaljevanje
- Izmišljene zgodbe
- LA CENA DI MEZZANOTTE
- Českoslovaški film
- Scenarij je napisal Juraj Holan, režija Jozef Zachar, v glavnih vlogah Lubuša Trutzova, Ivan Paluch, Eva Polčkova, Karel Mahata, Edvard Bindas, Marija Markovicova, Ljudevit Grešo in Avgustin Kuben

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.00 ŠOLSKA TV:
- Nova matematika
- 9.35, 11.00, 14.15, 15.15, 16.10 TV V SOLI
- Vrtec, Izlet v Split, Opereta, Razrednikova ura
- 17.45 Behrendes - Nopek
- VOHLJACEK IN PUHICA
- 18.00 RISANKA
- 18.00 OBZORNIK
- 18.45 Dizeland iz Prage
- 19.00 Šolska TV
- Množica in njeni elementi
- 19.20 PREVRTANA STENA
- Tokrat je na sporedu peta oddaja Mediteranskih srečanj. In ta oddaja nas bo odpeljala v Španijo, ter v Gibraltar. Obiskali bomo Malago, rojstni kraj velikega slikarja Pabla Picassa, in znamenito Alhambro, čudovit dvorec, ki so ga zgradili Mavri. Nato bomo pot nadaljevali do Granade, kjer je živel veliki španski pesnik Federico Garcia Lorca.
- Končno prispemo še v Gibraltar, k močnim skal na robu Španije, k čeri, ki je vsa prevrtna v vojaške namene, saj pravijo, da je v Gibraltarju veliko dvoran, velikanskih vočin, izvrtanih v skalovje, na zunanji strani pa veliko bunkerjev. Pravzaprav je ves Gibraltar ena sama utrdba, saj je samo dvoran in hodnikov v skalah za 50 km. V Gibraltarju je bilo po zadnjem šteju 13 tisoč voilnih upravičencev, od katerih se je kar 44 odst. opredelilo za Španijo
- 19.45 Barva risanka
- 20.00 DNEVNIK
- 20.35 Mi med seboj
- 21.35 H. Fallada:
- SAM MED VOLKOVI
- 22.45 POROČILA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.00 Risanka
- 20.15 POROČILA
- 20.30 UBIJTE GARJEVO OVCO
- Celebrnčni poljski film. V glavnih vlogah: Marek Francowia in Anna Seniuk

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Pratikla; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 18.50 Pevec in orkester; 19.10 Slovenski znanstveniki; 19.20 Pravilice in pesmi; 20.00 Sport; 20.35 Verdijev »Don Carlos«; 22.35 Zabavna glasba.

TRST

- 12.10 Plošče; 12.15 Deželna kronika; 15.10 Program po željah; 16.20 Kulturni pregled; 19.30 Deželna kronika.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Poppevke; 8.30 Plošče; 9.00 Operni zbori in baleti; 11.15 Melodije; 11.30 »La Vera Romagna«; 11.45 Orkester Strange; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Jugoslavija v svetu; 14.10 Plošče; 14.40 Juke box; 15.00 Jezikovne beležke; 15.10 Polke in valčki; 16.40 Zborovski petje; 17.00 Program za mladino; 17.45 Orkester glasbene matice; 18.00 Parada orkestror; 19.00 Domači pevci; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.45 Zborovski petje; 21.10 Srečanja; 22.00 Skladbe Pavla Šivica; 22.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.30 Četrti spored; 14.00 Strnjena komedija; 14.40 »Canzonissima 73«; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Glasbeni spored za popoldne; 17.55 Nadaljevanje »Vlak za Istanbul«; 18.10 Mi niaturni koncert; 18.40 Program za mladino; 19.10 Sindikalno-e-

konomska panorama; 19.30 Nova ital. pesmi;

Italijanska nogometna prvenstva

ALIGA

Bologna — Juventus	0:0
Foggia — Cesena	1:1
Genoa — Roma	2:1
Lazio — Fiorentina	0:0
Milan — Cagliari	2:2
Napoli — Sampdoria	1:0
Torino — Inter	2:2
Verona — Lanerossi Vicenza	1:1

LESTVICA

Napoli 6, Inter, Lazio, Fiorentina, Juventus, Milan in Torino 5, Bologna, Cagliari, Cesena, Foggia in Genoa 4, Roma in Lanerossi Vicenza 2, Verona 1, Sampdoria 0.

V nedeljo prvenstvenih tekem A lige zaradi mednarodnega srečanja Anglija - Italija ne bodo odigrali.

BLIGA

Arezzo — Perugia	4:1
Reggina — Bari	1:0
Brescia — Avellino	0:0
Catanzaro — Como	0:0
Novara — Reggina	2:0
Palermo — Brindisi	1:0
Parma — Catania	1:1
Taranto — Spal	0:0
Ternana — Atalanta	1:0
Varese — Ascoli	1:1

LESTVICA

Ascoli in Novara 9, Catania, Palermo in Reggina 8, Varese, Ternana, Como in Parma 7, Brescia, Avellino, Taranto in Spal 6, Atalanta in Brindisi 5, Arezzo, Catanzaro in Perugia 4, Reggina 3, Bari 1.

PRIHODNJE KOLO

Atalanta - Ascoli, Avellino - Arezzo, Brescia - Palermo, Brindisi - Bari, Como - Taranto, Novara - Parma, Perugia - Catanzaro, Reggina - Catania, Reggina - Ternana, Spal - Varese.

A SKUPINA

CLIGE

Alessandria — Bolzano	1:0
Belluno — Savona	3:1
Lecco — Triestina	3:1
Legnano — Gavinese	1:1
Mantova — Derthona	1:1
Favara — Solbiatese	2:0
Udinese — Trento	0:0
Udinese — Pro Vercelli	0:0
Venezia — Monza	1:0
Vigevano — Clodiasottomarina	0:0

LESTVICA

Lecco, Alessandria in Venezia 12, Pro Vercelli in Belluno 11, Mantova 10, Trento in Monza 9, Padova in Solbiatese 8, Bolzano, Udinese, Gavinese in Vigevano 7, Clodiasottomarina 6, Seregno, Derthona, Savona in Triestina 5, Legnano 4.

PRIHODNJE KOLO

Bolzano - Mantova, Derthona - Legnano, Gavinese - Udinese, Monza - Seregno, Padova - Pro Vercelli, Savona - Alessandria, Solbiatese - Vigevano, Trento - Belluno, Triestina - Clodiasottomarina, Venezia - Lecco.

Totocalcio

Bologna — Juventus	X
Foggia — Cesena	X
Genoa — Roma	1
Lazio — Fiorentina	X
Milan — Cagliari	X
Napoli — Sampdoria	1
Torino — Inter	X
Verona — L.R. Vicenza	X
Arezzo — Perugia	1
Parma — Catania	X
Ternana — Atalanta	1
Venezia — Monza	1
Cosenza — Crotone	2

KVOTE
12 — 16.003.000 lir
13 — 492.400 lir

TOTIP

1. — 1. Beccasime III	2
2. — Speeding Tara	X
3. — 1. Ruspel	1
2. — Simona	2
3. — 1. Euphemie	X
2. — Exechiele	2
4. — 1. Filarco	X
2. — Parsifal	2
5. — 1. Nicomanco	2
2. — Fiorano	X
6. — 1. Alvano	1
2. — Sanmichele	2

KVOTE
12 — 3.958.509 lir
11 — 164.900 lir
10 — 14.900 lir

NOGOMET

V A SKUPINI C LIGE

Triestina zdrknila na predzadnje mesto

Vratar Marson rešil moštvo pred hujšim porazom

Lecco — Triestina 3:1 (2:0)

LECCO: Meraviglia, Castiglioni, Santi, Berta, Sacchi, Motta, Foglia, Bosani, Del Nadi, Gamba (Archetti) v 68. min., Marchi.

TRIESTINA: Marson, Sabbadin, Lucretia, Riva, De Luca, Fera, Bertoli Brusadelli, Berti, D'Alessi, Schiliro.

Sodnik: Vannucchi iz Bologne.

Strelci: Bosani v 20. min. in enajstmetrovke, Marchi v 44. min., Gamba v 63. min., Bertoli v 70. min.

Triestina je v nedeljo v Leccu doživela ponoven hud poraz, ki jo je spravil skoraj prav na dno lestvice. Tržačani so se v gosteh predstavili z delno spremenjeno ekipo, v kateri je manjkala vratar Cantagallo, katerega namerava vodstvo društva prodati.

Nadomestil ga je mladi vratar Marson, ki je na nasprotnikovem igrišču, kljub trem prejetim golom, rešil svoje moštvo pred katastrofo. Tržaško moštvo je namreč proti vodečemu na lestvici C lige prikazalo slabo in neučinkovito igranje, ki je slonela v glavnem na obrambni taktiki. Zaradi tega je bil tudi D'Alessi pomaknjen v obrambo in je opravil delo drugega prostega branilca, kar pa vseeno ni pomagalo pri reševanju neodločenega rezultata. V napadu pa ni bilo nikogar, ki bi se znal zarinuti v nasprotnikove obrambne položaje, ki so se izkazali za izredno solidne. Proti koncu srečanja so se sicer tržaški igralci, potem ko so že izgubljali s 3:0, nekoliko opogumili in spustili v napad, vendar je bilo že prepozno, da bi lahko dosegli kaj pozitivnega. Do srečanja se jim je le, da so z Bertolijem dal častni zadetek po skupni akciji Schilliroja. D'Alessi in Bertolija, vendar pa je bil ta zadetek odločno premalo, da bi lahko zadovoljili tržaške navijače in privržence ekipe.

Pri gol Lecca je padel iz enajstmetrovke po prekršku Sabbadina, ki je prvič nastopil v letošnjem prvenstvu. Do drugega zadetka pa je prišlo šele po koncu polčasa z Marchijem, ki je bil po mnenju Marsona in tovarišev v off-sideu. Vendar pa niso protesti nič pomagali in

Lecco se je na vrhu lestvice pridružil še dvojica ekip (Venezia in Alessandria). Zadnja je izrabila padeč Pro Vercellija, ki je zabil v Vidnu proti »prebujenemu« Udineseju.

Lecco je igral proti Triestini, ki se je po nedeljskem porazu usidrala na predzadnje mesto, pred Legnanom. Pod vrhom lestvice je poleg Pro Vercellija še Belluno (po izdatni zmagi nad Savono), medtem ko je Monza doživela poraz proti Veneziji in je sedaj »odklepljena« od vodčih.

gostje so morali v stlačilnico z dvema goloma na grbi.

Sredi drugega dela srečanja pa je Gamba, novinec v vrstah Lecca, še povisil rezultat, potem ko je bil najprej prebežen po ostrm strelu iz kota.

Nedeljski poraz je deloval kot prha na tržaške nogometaše, ki so na tistem upali, da jim bo vendarle uspelo odnesti iz Lecca vsaj točko, čeprav je ta ekipa precej boljše od njihove in predvaja povsem drugačno igranje. Edina svedba točka je bil nastop Marsona, ki se je izkazal za res dobrega vratarja, ki bi moral po prikazanih sposobnostih več kot dostojno nadomestiti Cantagallo.

V nedeljo pa čaka Tržačane Clodiasottomarina, ki bi morala biti odločilni preizkusni kamen za majavo tržaško moštvo.

Radi

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Zmaga Ponziane proti Cremcaffeu

Ponziana si je v mestnem derbiju promocijskega prvenstva zagotovila obe točki v srečanju z borbeno enajsterico Cremcaffea, ki je prva prešla v vodstvo, toda ni znala te svoje prednosti obrzati do konca. Ponziana, ki je sedaj

druga na skupni lestvici, je srečanje odločila v svojo korist v samih dvanajstih minutah igre drugega polčasa, ko je najprej remizirala s Purinjem, nato pa dosegla odločilni zadetek s Covacichem.

Ze je zgedalo, da bodo morali gostitelji poraženi z igrišča, saj je Cremcaffe predvajal odlično igranje in ni nihče pričakoval, da bo nasprotnik lahko remiziral, kaj šele zmagal. Omeniti pa je treba, da je prišlo do zadetka Cremcaffea zaradi začetniške napake vratarja Toppina, ki ni ujel nevarne žoge.

MOSKVA, 5. — Sovjetska nogometna reprezentanca si bo odigrala prijateljskega srečanja v Gvatemali, ki bi moralo biti 18. novembra. Gvatemalska nogometna zveza je namreč od svoje vlade prejela sporočilo, da prihod sovjetskih nogometašev na gvatemalsko ozemlje ni zaželen.

HELSINKI, 5. — Italijanska teniška reprezentanca si je zagotovila vstop v drugo kolo turnirja za pokal švedskega kralja. V prvem izločilnem kolu je premagala Finsko.

Bar Veneto — Primorec 0:2 (0:1)

PRIMOREC: Vladimir Kralj, Križmančić, Sluga, Čuk (v d. p. Stranšček), Papatico, Sosić, Doro Možina, Boris Kralj, Pavel Kralj, Valdi Možina, Mervić.

STRELCA: v 17. min. p. p. Mervić v 39. min. d. p. Pavel Kralj. Koti: 8:0 za Primorec. Gledalci: približno 50.

Po dveh zaporednih porazih je Primorec prišel do zmage proti šibiki ekipi Bar Veneto. Trebenci so prevladovali na sredini igrišča čez vso tekmo. Škoda je le, da so bili napadalci nekoliko neotetni pri zaključevanju. Prosečani so kdaj pa kdaj prešli v napad, a niso nikoli resneje zaposlili Primorceve obrambe. Trebenci so se tako v začetku tekme pogladi v napad in so že v 18. min. povedli z Mervijem. V 32. min. je Mervić spet streljal od daleč a žoga se je odbila od prečke. Vsi številni napadi Primorca so bili zaman.

V drugem polčasu je bila slika enaka. Trebenci so bili vedno v napadu a niso ziali spremeniti v gol številnih pcdaj s srečne igrišča. V 39. min. se je le posrečilo Pavlu Kralju podvojiti. V zadnjih minutah so splahnele še nekatere prilžnosti, tako da je ostal izid nespremenjen.

Bruno Križmančić

Romana — Sovodnje 0:0

SOVODNJE: G. Marson, Trivelato, Collini, Ferfolja, Battistić, Gruđen, Petecjan, Sambo, B. Marson, Florenin, Trumpuz (Tomsić).

Kljub okrnjenj postavi so si Sovodnje priborili izenačenje proti dobri ekipi Romane. Slovenski igralci so odigrali zelo poštvalno tekmo in so se borili za vsako žogo, tako da so večkrat resno ogrozili domaćega vratarja.

Kronika igre je zabeležila precej nevarnih akcij na obeh straneh. Sovodnje so skušali spreminiti rezultat s hitrimi protinapadi. Sreča pa jim ni bila naklonjena; kljub temu je pridobljena točka zelo važna.

Opazili smo, da je bilo ob robu igrišča veliko navijačev slovenske ekipe, ki so burno navijali za goste.

Davorin

V prvenstvu nogometne D lige

V Lignano Pro Gorizia

doživela svoj drugi poraz

Lignano — Pro Gorizia 2:0 (1:0)

PRO GORIZIA: Magris, Sdrigotti, Gherni, Zoratti, Medoet, Furlani (Comuzzi), Ridolfi, Bianco, Momesso, Barile, Omizolo.

LIGNANO: Vit, Splendore, Bivi, Zanfagnin, Virgolini, Gregoratti, Piotto, (Pavan), Naldi, Ciclitira, Zanello, Beltrame.

SODNIK: Bonetti iz Ancone. Strelca: v 17. min. p. p. Naldi; v 44. min. d. p. Beltrame.

Lignano je uspelo premagati močno ekipo Pro Gorizije in z dvema pridobljenima točkama ostati v vrhu lestvice. Goriška ekipa je odigrala eno najslabših tekem. Najslabša je bila v napadu, kjer je Momesso brez cilja etaval po igrišču.

Nekaj lepše igre smo videli po zamenjavi Furlanija s Comuzzijem. Srednji napadalec je skušal z umirjenimi akcijami priveriti ekipo do izenačenja, saj so medtem domačini že prišli v vodstvo z Naldijem. Ves up Pro Gorizije, da bi odnesla tega igrišča vsaj točko, je splahnel, ko je sodnik nemiselnost ukazal Omizolu naj zapusti igrišče. V kazenskem prostoru Lignano je napadalec skočil na žogo skupno z vratarjem Vitom. Zadržni je nerodno padel na tla, pri tem pa je Omizolo nehoti z nogu udaril vratarja.

Brez najboljšega in najnevarnejšega napadalca je postala naloga Gorijanov precej težka in poleg tega so igralci postali živčni.

Ob koncu drugega polčasa, ko so že vsi mislili na rezultat 1:0, je Beltrame po lepi podaji Diantea, dosegel drugi gol za domačo ekipo.

R. P.

Primorje — Duino, Muggesana — Juventusina, Libertas — S. Anna, Fossalon — Flaminio, Inter SS — Stock, Zarja — Audax, Breg — Edera in Vesna — Campanelle.

PRIHODNJE KOLO (11.11.1973): Primorje — Duino, Muggesana — Juventusina, Libertas — S. Anna, Fossalon — Flaminio, Inter SS — Stock, Zarja — Audax, Breg — Edera in Vesna — Campanelle.

sa, po celi vrsti napadov, katere je podlonska obramba le s težavo odbijala.

Nekoliko boljše je bil drugi polčas, vsaj kar se tiče prvih desetih minut, ko sta si bili moštvi enakovredni. Nato pa so igralci Costalunga z dvema zaporednima goloma zapčepatili usodo gostov, ki so proti koncu polčasa izgubili še oba brata D'Agnolo, katere je sodnik izključil zaradi dveh banalnih napak.

Na vsak način pa ne morejo podlonski igralci iskati prevelikih opravičil, saj izraža končni rezultat dejansko stanje na igrišču vseh devdeset minut igre.

Mauro

Olimpia — Lib. Barkovlje 0:2 (0:1)

OLIMPIJA: Buzazzi, Štoka, Trampus, Pertot, Delise, Blažina, Husu, Daneu, Verginella, Manzutto, Scala, (13. Černjava).

LIBERTAS BARKOVLE: Delich, Gregoris, Legiša, Presta, Močnik, Caretti, Cherubini, Moro, Zaintl, Dariano, Pasotto.

STRELCI: v 5. min. p. p. Pasotto, v 30. min. d. p. Zaintl.

Libertas je zmago zaslužil, predvsem zaradi boljše taktične postavbe in spretnosti nekaterih ključnih igralcev. Olimpiji lahko očitamo, da je bila večja del tekme v napadu, a ni uspela ustvariti več priložnosti za gol bodisi zaradi dobre obrambe gostov, bodisi zaradi nespretnosti pri strelu na vrata. Akcije Olimpije so se večinoma končale na robu kazenskega prostora in je bil nasprotni vratar le malo zaposlen (in še to le z nenevarnimi streli).

Za Olimpijo je tekmi nastopil tudi novi igralec Scala, ki je pa razočaral, saj je večkrat po nepotrebnem preigral in tako izgubil žogo.

E. K.

Costalunga — Union 3:0 (1:0)

UNION: Vedana, Sartori, Desseñibus, Vidal, Bandi, Nadlišek, Attini, D'Agnolo, D'Agnolo F., Vicini, Susan.

Podlonski Union je v nedeljo na igrišču Sv. Sergija doživel prvi razigrani ekipi Costalunge visok poraz. Vzroka za ta negativni izid ne smemo iskati v slabi igri Podlonscev, saj so igrali v standardni postavi in kot v prejšnjih srečanjih. Toda tokrat so naleteli na res odličnega nasprotnika, ki si popolnoma zasluži prvo mesto na lestvici.

Domačini so dosegli prvi gol le minuto pred koncem prvega polčasa.

K. F.

Costalunga — Union 3:0 (1:0)

UNION: Vedana, Sartori, Desseñibus, Vidal, Bandi, Nadlišek, Attini, D'Agnolo, D'Agnolo F., Vicini, Susan.

Podlonski Union je v nedeljo na igrišču Sv. Sergija doživel prvi razigrani ekipi Costalunge visok poraz. Vzroka za ta negativni izid ne smemo iskati v slabi igri Podlonscev, saj so igrali v standardni postavi in kot v prejšnjih srečanjih. Toda tokrat so naleteli na res odličnega nasprotnika, ki si popolnoma zasluži prvo mesto na lestvici.

Domačini so dosegli prvi gol le minuto pred koncem prvega polčasa.

K. F.

Costalunga — Union 3:0 (1:0)

UNION: Vedana, Sartori, Desseñibus, Vidal, Bandi, Nadlišek, Attini, D'Agnolo, D'Agnolo F., Vicini, Susan.

Podlonski Union je v nedeljo na igrišču Sv. Sergija doživel prvi razigrani ekipi Costalunge visok poraz. Vzroka za ta negativni izid ne smemo iskati v slabi igri Podlonscev, saj so igrali v standardni postavi in kot v prejšnjih srečanjih. Toda tokrat so naleteli na res odličnega nasprotnika, ki si popolnoma zasluži prvo mesto na lestvici.

Domačini so dosegli prvi gol le minuto pred koncem prvega polčasa.

K. F.

Costalunga — Union 3:0 (1:0)

UNION: Vedana, Sartori, Desseñibus, Vidal, Bandi, Nadlišek, Attini, D'Agnolo, D'Agnolo F., Vicini, Susan.

Podlonski Union je v nedeljo na igrišču Sv. Sergija doživel prvi razigrani ekipi Costalunge visok poraz. Vzroka za ta negativni izid ne smemo iskati v slabi igri Podlonscev, saj so igrali v standardni postavi in kot v prejšnjih srečanjih. Toda tokrat so naleteli na res odličnega nasprotnika, ki si popolnoma zasluži prvo mesto na lestvici.

Domačini so dosegli prvi gol le minuto pred koncem prvega polčasa.

K. F.

Costalunga — Union 3:0 (1:0)

UNION: Vedana, Sartori, Desseñibus, Vidal, Bandi, Nadlišek, Attini, D'Agnolo, D'Agnolo F., Vicini, Susan.

NOGOMET

Prva zmaga Brega v tem prvenstvu

Obe točki je osvojilo tudi Primorje, Juventusina je remizirala, Zarja in Vesna pa sta na tujem doživeli poraz

Duino — Breg 0:1 (0:1)

BREG: Favento, Possega, Manfreda, Mondo, Gombac, Race, Modenini, Poropat, Samec, Grahonja, Fornasaris, 12 Rapotec, 13 Saksida.

DUINO: Olivieri, Zotti, Suligoj, Marani, Predonzani, Sandrucci, Zolli, Toftoli (v d. p. Smarioto), Vetorello, Valenta, Bernardel.

STRELEC: v 6. min. Fornasaris. Sodnik: Zuliani (TS).

Izkušnje iz preteklega kola so koristile brežanskemu moštvi, ki je tokrat spravilo na varno prvi točki. Kot običajno so se Brežani pogladi takoj v napad in so prišli v vodstvo že v šesti minuti, s spretnim Fornasarisom, ki je v kazenskem prostoru Duina hladnokrvno preigral nasprotnega igralca in poslal usnje na dno Olivierijeve mreže. »Plavsi« so tudi v nadaljevanju obdržali vaje igre v svojih rokah in so se zelo dobro izkazali, predvsem na sredini igrišča, kjer sta gospodarila Modenini in Grahonja. Šele proti koncu polčasa so Devinčani resno ogrozili brežanska vrata, vendar je bil Favento vedno na pravem mestu.

Po odmoru so se »črnoorčci« spuščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igranje, ki je slonela na izkušnjah nekaterih starejših igralcev. V drugi polovici drugega polčasa so bili domačini stalno na Bregovem delu igrišča, vendar so redkokdaj prišli do kazenskega prostora. Streljali so

ščali pogosteje v napad in iskali luknjno v obrambi Brega, ki se je tokrat uspešno branila. »Plavsi« pa so predvajali bolj učinkovito igr

KONGRES ZVEZE DRUŠTEV SLOVENSKEH IZSELJENCEV IZ BENEČIJE

«Hočemo biti ljudje med ljudmi uživati hočemo sadove svojih rok»

Beneški emigranti so siti obljub in lepih besed - S svojo dejavnostjo hočejo poudariti svojo slovensko narodno pripadnost in socialno zavest - Težnja po tesni povezavi z vsemi slovenskimi organizacijami doma in v deželi

(Nadaljevanje s 1. strani)

moralna italijanska republika uredništvu na narodnem in družbeno - gospodarskem področju za izboljšanje razmer izseljencev, naših krajev doma in za uresničitev naše narodnostne enakopravnosti skupno s Slovinci in izseljenci v Gorickem. Doslej ne moremo trditi, da je obisk rodil kakšen konkreten rezultat, čeprav nam je bilo obljubljeno, da bodo naše zahteve izročene osrednji vladi.

Poteklo je že leto dni od tistega obiska, a ni nobenega znamenja, da bi se italijanska vlada zanimala za usodo Benečije in da bi se začeli izvajati kakšni ukrepi v smislu priznanja njenega narodnostnega značaja in izboljšanja gospodarskih razmer, kar naj bi ustavilo nezadržno izseljevanje in priklicalo iz tujine in iz notranjosti države naše delovne ljudi, ki so bili prisiljeni zapustiti svoj rodni kraj.

Kot smo se vključili v življenje in delo ostalih furlanskih in italijanskih društev v tujini, kar je nujno če hočemo doseči konkretne rezultate, je bilo jasno, da mora biti naš cilj tudi povezava z vsemi društvi in organizacijami slovenske narodnosti v Benečiji. Zato smo imeli vedno in bomo skušali vedno imeti najtesnejše stike s temi društvi in organizacijami, ker samo na ta način razvijamo svoje delo tudi doma. Marko Petrih je potem nadaljeval: »Če smo razumeli, da se moramo povezati z drugimi izseljenjskimi organizacijami v Švici in v deželi Furlaniji - Juljski krajini, in prav tako povezati z ostalimi beneškimi društvi doma, je bilo nujno, da smo se prej ali slej morali povezati tudi z drugimi slovenskimi organizacijami v deželi Furlaniji - Juljski krajini.

Naše načelo, ki je omogočilo, da se je naše društvo razraslo in postalo močno, je bilo, da ne smemo gledati na politične in idejne razlike. Stike smo hoteli imeti z vsemi, ki se zanimajo za našo usodo in nam pri uresničevanju naših ciljev pomagajo. Vendar smo za našo organsko povezavo z ostalimi Slovinci v Italiji morali izbrati organizacijo ali skupino, ki bi nas krepila, nam dopuščala veliko avtonomijo in ki bi istosčasno ne bila strankarsko obarvana. Takšna organizacija je bila Slovenska kulturno gospodarska zveza, ki združuje na načelih boja za slovenske narodnostne pravice in razvoja Slovencev v Italiji veliko drugih društev in organizacij, v katerih delujejo ljudje vseh političnih in idejnih usmeritev na skupni narodnostni podlagi. Zato smo se odločili da postanemo njeni člani, kar smo hoteli okrepiti svoje sodelovanje z organizacijo, ki že leta deluje na narodnostnem področju. Marko Petrih je pri tem poudaril, da pa hoče organizacija beneških izseljencev imeti najboljše odnose tudi z vsemi političnimi strankami in da pričakuje vso možno pomoč.

V nadaljevanju svojega govora je dejal: »Mi smo del slovenskega naroda, ki nas že več kot sto let zanikajo. Stoletja živi naš slovenski jezik v dolinah, stoletja smo ohranili svojo govorico, svoje navade, običaje, svojo zgodovino. Ni smo se utopili v ravninskem morju in to ni samo posledica naše izoliranosti, kot nekateri pravijo, marveč naše pripadnosti narodu, ki je kljub vsem težavam ostal živ. Zato vidimo tudi v Slovincih preko meje svoje brate, od katerih pričakujemo moralno in narodnostno pomoč in podporo. Zakaj bi se sramovali te pripadnosti, zakaj bi se je bali? Pravi demokrati furlanskega ali italijanskega izvora nam morajo priznati, da smo vedno bili lojalni državljani in da smo vedno izvrševali svojo državljansko dolžnost. To pa ne pomeni, da moramo zanikati svoj izvor in svojo narodnost nam odgovarjajo s tem, da nam kažejo pot izseljevanja. Kot lojalni državljani smo marsikdaj disciplinirano kravali. Za to pa nismo dobili pravega plačila, gnali so nas v tujino, proč iz naše domačije, gledali so nas celo grdo, če smo govorili svoj jezik, niso nam dopuščali ne šol ne kulture, ne možnosti ekonomskega razvoja. Nekateri pred, med, in po fašizmu so nas ustrašovali in so nam skušali odvzeti narodnost, če pa smo zahtevali, kakor še vedno zahtevamo, spoštovanje svoje narodnosti, so govorili in govorili, da nečemo biti lojalni državljani. Ni res! Mi smo lojalni državljani. Ne smo bili, če nam bodo pustili, da se razvijamo kot hočemo in če bomo lahko ostali doma in doma živimo in delamo kot pridno delamo za tuje v tujih deželah.»

Marko Petrih je nato dejal, da je zaradi razširitev dejavnosti postala sedanja organizacijska oblika društva preozka in menil, da naj bi poslej vse sekcije bile znatno bolj avtonomne, delovale naj bi na podlagi svojih vodstev, ustanovili pa naj bi samo osrednje vodstvo, ki bi se sestajalo od časa do časa, pregledovalo delo sekcij in izdelovalo direktive za naprej. Ptem ko je navedel v desetih točkah cilje nove zveze (objavili smo jih

v začetku tega poročila) je Marko Petrih zaključil: »Vemo, da smo opravili veliko dela, vemo, da nas poznajo in poznajo naše cilje, vemo tudi, da nas marsikdo gleda z rezervno, ker misli, da lahko škodujemo tistim silam, ki bi hotele, da bi bili Benečani »tovarniška hrana« za tuje in da bi bila Benečija vedno taka kakršna je bila vse doslej: rezervoar delovne sile, revna, ponižna, zaostala, nekulturna, analfabetska, razvita in razarodovana. Mi pa take Benečije in takih Benečanov nečemo več. Mi hočemo biti ljudje med ljudmi, mi hočemo imeti iste pravice kot drugi, mi hočemo take pogoje, da bodo naši kraj bogatejši. Uživati hočemo sadove naših rok, hočemo postati bolj kulturni in v svo-

jem jeziku šolani ljudje, skratka hočemo, da bi postala Benečija in njeni prebivalci to, kar so drugi, ki niso tako teptani kot mi. V tujini smo videli, kaj pomeni biti bolj enakopravni, v tujini smo se navadili gledati, kako žive drugi. Tu di mi si želimo imeti v svojih rokah dobrine gospodarskega in kulturnega razvoja. To pravico imamo, zato za pravico se borimo, to pravico bomo s skupnimi močmi uresničili. Za našo Benečijo, za naše »Slovenije«, za naš razvoj bomo delali in če bomo združeni, bomo uspeli. Petrihovo izjavo so vsi navzoči sprejeli z navdušenim odobravanjem, nato pa je predsedujoči Dino Del Medico podal besedo Adu Kontu za tajniško poročilo.

ADO KONT:

Le dobro organizirani bomo lahko učinkoviti

Tajnik Adu Kont podaja tajniško poročilo

ADO KONT je v začetku dejal, da je bilo Društvo slovenskih emigrantov iz Benečije ustanovljeno v švicarskem mestu Orbe pred petimi leti, kot prvo slovensko društvo v Švici in da šteje danes 1163 članov, organiziranih v dvestih sekcijah, ki delujejo in širijo problematiko Beneške Slovenije po vsem svetu. Povedal je, da je o delu društva in o društvu samem pisalo tudi švicarski časopisi, da so kasneje začeli pisati o društvu tudi italijanski listi, ki jih izdajajo emigranti iz drugih italijanskih dežel v Švici. Zdal vodo o nas vsi italijanski in furlanski delavci v Švici in v deželi Furlaniji - Juljski krajini — je dejal Adu Kont. V nadaljevanju je podrobno navedel vse delovanje društva od 2. marca 1968, ko je bil prvi shod furlanskih in slovenskih društev v Švici, in ko je bila izglasovana resolucija, ki je postavljala v pravo luk zahteve Benečije, pa vse do danes. Tako je omenil udeležbo 20 delegatov društva na zborovanju v Vidnu 15. in 16. decembra 1969, ko je bila prva konferenca o izseljenstvu Furlanije - Juljske krajine, shod izseljenjskih organizacij aprila 1970, srečanje furlanskih in slovenskih društev v Yverdonu maja 1970, zborovanje v Ceneboli julija 1970, ponovno srečanje vseh izseljenjskih društev v Švici novembra 1970, s katerega so odposlali vseh političnim strankam in predsedniku republike resolucijo z zahtevu po zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Benečiji, ustanovitve konzulte za izseljenjska vprašanja decembra 1970, ko sta bila vanjo imenovana člana društva Dino Del Medico in Marko Petrih, vrsto sestankov in zborovanj v decembru 1970 po Benečiji, drugo konferenco izseljencev v Vidnu istega meseca, zbiranje podpisov za petico deložnemu svetu z zahtevami za zaščito narodne manjšine v Benečiji v januarju 1971, otvoritev društvenih prostorov v mestu Orbe v maju 1971, srečanje emigrantov v Subidu julija 1971 in enotedenski seminar slovenskega jezika v Trstu v istem mesecu, srečanje vseh predsednikov sekcij društva z deložnim svetovalecem Stokom in Lovriho septembra 1971, manifestacija v Vidnu decembra 1971, s katere so poslali petico z podpismi 2000 izseljencev predsedniku deložnega sveta Riberzi, srečanje emigrantov v Baslu novembra 1971, ustanovitev sekcije društva v Milanu aprila 1972, izid prve številke »Emigrant« v maju 1972 v offsetu, drugo srečanje emigrantov v Subidu v juliju 1972, tečaj slovenskega jezika v Crkveni v istem mesecu, sprejem pri italijanskem veleposlaniku v Bernu septembra 1972, ko so predstavniku italijanske vlade izročili dokument, v katerem so zahtevali slovenske šole v Benečiji in tujini v Švici, ustanovitve sekcije v Taminu v Belgiji septembra 1972, sestanek predsednikov in voditeljev društev v Orbu s predsednikom SKGZ Borisa Raceta novembra 1972, izid Pravih tiskov in navedel udeležbo na raznih sestankih sekcij društva in tudi drugih izseljenjskih društev, ude-

ležbo na praznikih v Beneški Sloveniji, udeležbo Benečanov na letošnjem tečaju slovensčine v Izoli itd. zaključil je z besedami: »Vendar problem našega ljudstva ni samo problem nas izseljencev, to je stvar vseh naprednih delavcev in zavednih Slovencev od Trsta do Gorice in iz matične domovine. Mi bomo nadaljevali z zahtevami, za dosego pravic, ki pritožijo našim ljudem. Povsod kjer bo treba bomo kot doslej zastopali interese naših delavcev in emigrantov. Prisotni bomo povsod kjer bo treba, da izterjamo pravice, ki so naše, da zagotovimo naš obstoj, da napravimo konec zapostavljanja goratih področij, da zaščitimo gospodarstvo in socialistično ter kulturno življenje pri nas ter da bo tudi naš materin jezik spoštovan in poučevan v šolah naših dolin. Le če se bomo znali dobro organizirati, bomo bolj učinkovito pritisnili na pristojne oblasti in tako dosegli take pogoje za življenje v domačih krajih, da nam ne bo več treba iskati kruha po svetu.»

Po pozdravu italijanskega vicekonzula iz Lucerna Marcella Riffittija, ki je izrazil pripravljenost konzulata za reševanje problemov, ki nastajajo v življenju beneških emigrantov, in začetek uspeha pri njihovem delu za razvoj »slovenske kulture slavnih tradicij« pri pohvalni odnose beneških izseljencev z oblastmi v skladu s švicarskimi zakoni, je povzel besedo podžupan mesta Orbe, Brechon, ki je najprej izrazil svoje zadovoljstvo da so si beneški izseljenci, ki so zaradi svoje delavnosti in zaradi svojega obnašanja deležni vsega priznanja domačinov in oblasti, izbrali prav Orbe za svoj kongres. Pohvalil je njihovo prizadevanje za ohranitev svojega jezika in svoje kulture ter pri tem dejal, da jih v teh prizadevanjih povsem razume, saj je švica večernarodnostna država, v kateri pa vsaka narodnost uživa vse svoje pravice. Dotaknil se je tudi preveč vprašanja emigracije v Švici v zvezi z ukrepi oblasti za ekonomsko stabilizacijo zaradi katere so morale švicarske oblasti zavreti dotok tuje delovne sile.

Boris Race:

Še bolj kot doslej
vam bomo pomagali

Predsednik SKGZ Boris Race povzraja udeležence kongresa v Orbu

Nato je predsedujoči Dino Del Medico povabil za govorniški pult predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze BORISA RACETA, ki je najprej pozdravil udeležence v imenu SKGZ, nato pa dejal: »Na obnem zboru kulturnega društva »Elva Trinko«, ki je bil preteklo leto delo v Cedadu, je bilo poudarjeno, da so v Beneški Sloveniji v zadnjih letih nastala nova društva, organizacije, v katerih Slovenci ter krajevski zbori sami sebe in hočejo s svojo dejavnostjo poudariti svojo slovensko narodnostno pripadnost. Tu di vaše delo, vaši napori, izhajajo iz istih korenin. Tu, oddaljeni od svojih domov, ste svoje napore posvetili iz potrebe, da se še bolj potrdite. Vaša radikalnejša stališča in

Na kongresu Zveze društev slovenskih izseljencev in njihovih družin iz Furlanije - Juljske krajine so izvolili novo vodstvo (izvršni in glavni odbor) organizacije. Izvršni odbor sestavljajo: predsednik - MARKO PETRIH; prvi podpredsednik - ALFREDO CIGIOGI; drugi podpredsednik - LUCIANO FELETIG; tajništvo - ADO KONT, dr. VILHEM ČERNO, DINO DEL MEDICO; blagajnik - SILVIO FELETIG. Delegata v deželni konzuli za emigracijo - Alfred CigioGI in Luciano Feletig. Delegat v zveznem odboru »Colonia libere italiane« v Švici - Pio Craganz. Delegat v vsedržavnem svetu (Intesa) za izseljenstvo - Aldo Binutti.

Poleg teh je v glavnem odboru še 16 drugih delegatov raznih sekcij: Dario Canale, Anton Lauretig, Mario Paulefig, Armando Binutti, Franco Cerno, Renato Trascogna, Elio Vogrig, Renzo Del Medico, Renzo Vogrig, Aristide Novacco, Nello Kont, Luigi Tedolli, Gino De Ballis, Aldo Gujon, Livio Sinicco, Ciro Topatigh.

zahteve izhajajo iz upravičene pridaetosti, ker ste morali zapustiti domove in s tem tudi domači krog, v katerem ste se med soboj spoznavali v domači govorici in prehodili križev pot nekalificiranih delavcev v tujini. Bolj ste samozvestni, ker je vse, kar ste dosegli, sad vaše priprave. Paradoksalno je prav to, da ste se morali v tujini osvoboditi neznanja in strahu, ki so vam ga vcepili v domačem kraju zato, da ne bi potrdili svoje narodne pripadnosti, da bi se potujčevali kot Slovenci. To je tudi največja obdoba tistih političnih sil, ki so vam doma preprečevale, da bi spoznali sami sebe. Današnji kongres — je dejal Boris Race — nudi ponovno priliko, da te sile in ti krogi spremenijo svoje stališče in da vidijo, da vam delajo krivice. Naj vendar za začetek uslišijo prvo vaše zahtevo, da uvedejo učenje slovenskega materinega jezika v šole. Gorški in tržaški Slovenci, ki živijo v Benečiji v isti deželi in ki sicer ne uživajo še vseh narodnih pravic, imajo pa slovensko šolo in je njihovo narodno življenje bolj razvito, vam bodo še bolj kot doslej ob strani in vam nudili pomoč v še večji meri kot doslej.

Boris Race se je nato dotaknil gospodarske problematike Beneške Slovenije in dejal: »Na tuje ste šli, ker ni bilo kruha za vas doma. Odhajali ste s prepričanjem, da se boste po nekaj letih vrnili in da se bodo uresničile obljube tistih, ki so zagotavljali, da se bodo doma odprla nova delovna mesta. Ob vsaki priliki ugotavljate, da se nobena obljuba ne uresniči. Kako je mogoče, da drugo v sami deželi Furlaniji - Juljski krajini rastejo nove gospodarske pobude, v vaših krajih pa ni nobene. Tega si ne moremo drugače razlagati, kot s slabo politično voljo tistih, ki bi morali usmerjati in olajšavati naši omogočati, da bi v bližini vaših vasi nastali novi industrijski obrati. Deželna vlada je prav v sedanjem trenutku postavljena pred preizkušnjo. Oblikovati mora tak družbeno-gospodarski razvojni načrt dežele in deželni urbanistični načrt, ki bosta ne samo predvidevala industrijski razvoj v vaših krajih, ampak tudi ustvarila pogoje za investicije družbene kapitala in predvidevala take prednosti in olajšave, da bodo tudi druge investicije privlačne.

Boris Race se je nato omenil šibek gospodarski potencial Slovencev v Trstu in Gorici zaradi posledic fašizma in v tej zvezi dejal:

»Zaradi tega je današnje stanje tako, da nam ni mogoče učinkovito posegati v gospodarstvo Benečije. Kljub temu je dobra volja tu. Po eni strani so možnosti zaposlovanja v Trstu in deloma v Gorici, kjer je hudo pomanjkanje delovne sile. Ta rešitev ni najboljše, čeprav nudi zaposlovanje blizu doma. Kljub svoji gospodarski šibkosti pa moramo Slovenci iz Trsta in Gorice le nekaj storiti, da bo omogočen povratek vsaj nekaterih izmed vas. Politično voljo oblasti ali je za to, da se vrne domov, bomo preizkusili tudi s tem, kako bodo gledali na podobne morebitne pobude.

Na koncu je Boris Race izrazil prepričanje, da bodo združeni napori beneških izseljencev prav gotovo rodili uspehe, zaželel jim je dobro delo na kongresu in izrekel željo, da bi se njihovi sklepi čimprej uresničili.

Tudi besede predsednika SKGZ Borisa Raceta so navzoči sprejeli z dolгим aplavzom, tudi s pregovori deželni svetovalec KPI in dolinski župan Dušan Lovriha. O njegovem posegu in o posegih preostalih predstavnikov društev in organizacij, kakor tudi delegatov, bomo poročali v jutrišnji številki.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ZAKLJUČEN ZADNJI ODBOJKARSKI TURNIR 13. SŠI

Mladinci tabornikov RMV osvojili končno prvo mesto

2. je bil Kras, 3. Breg in 4. Primorec

Odbojkarsko tekmovanje v okviru letošnjih 13. športnih iger so končali. Kot zadnji so nastopili mladinci. Glede na to, da je bila moč posameznih ekip povsem neznan, saj nekatere pred finalom sploh niso igrale, ni bilo mogoče določiti nosilcev skupin in je bilo vse prepuščeno sreču. Sam zreb pa je bil dokaj »objektivno« in zmagala je res najboljša ekipa, taborniki RMV. Vse tekme so bile precej zanimive in turnir je dobro uspel. Tekmi med Krasom in Bregom ter finalni spopad za prvo mesto med taborniki in Krasom sta bili še posebej zanimivi ter vredni ogleda. Tudi zelo mladi in seveda njihovi zastopniki Primorca, ki so osvojili zadnje mesto so vse prej kot razočarani. Na igrišču so se tako borili, kot malokateri naša velika boljša šesterka. Puške niso nikoli vrgli v koruzo in to niti tedaj, ko je bila tekma že zgubljena. Pri delu pa smo videli nekaj mledih in izredno obetajočih odbojkarjev. Taborniki, na čelu s Kodričem, Šiškočičem in Pršlem, so največ pripomogli k zmagi lastne ekipe.

lepe plačilo. Glede na moč ostalih ekip v tem finalu jim ni bilo mogoče izbojevati kaj več kot četrto mesto.

FINALE ZA PRVO MESTO

RMV — Kras 2:0
(15:9, 15:7)

V odločilnem srečanju so se taborniki postavili v spremenjeni postavi in tudi razporeditvi. Nastop Šiškočiča je prinesel veliko pozitivnih v obzoru in napadu. Pršelj in Kodrič sta dobivala bolj točne podaje, ki sta jih neubranljivo zaključevala. Pri Krasu se je v tem srečanju odlikoval Bitestnik, ki je bil dobesedno nezadržan. Sem pa ob drugih nezadržnih tolkačih ni zmozel vsega. Po spodbudnem začetku Krasa so prevzeli pobudo taborniki, ki so za služeno pospravili prvi set. Podoben razpletu smo bili priča tudi v drugem nizu. Zgorničani pa so se morali to pot zadovoljiti z dvema točkama manj in z drugim mestom na končni lestvici.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. RMV, 2. Kras, 3. Breg, 4. Primorec.

Ekipe so igrale v naslednjih postavah:

RMV: Kodrič, A. in M. Jarc, Pršelj, Fontana, Perič in Semolič. KRAS: Marušič, Igor 1. in 2., R. ter M. Milčič, Pegan, Bitežnik in Budin.

BREG: Petaros, S. in I. Kuret, Hrvat, Žerjul, Slavec, Žerjal, Ota.

RMV — Primorec 2:1
(15:8, 12:15, 15:10)

Taborniki so odigrali prvo izločilno tekmo brez Šiškočiča in z nekoliko zgrešeno postavo. Kljub temu pa so razmeroma lahko izbojevali prvi set. Mladi Trebenci so se borili na vse kriplje in odlikovali so se predvsem v obrambi. Lahko izbojevali prvi del je taborniki delno zapeljali. Občutno so popustili in Primorec jih je često presenetil s svojo izredno zagriženostjo. Vodil je vse od samega začetka pa vse do stanja 12:10 v korist RMV. Potem so se dokopali do zoge in kasneje še do niza. Niti v nadaljevanju se niso vdali kar tako. Taborniki so se morali pošteno potruditi, preden so jih prisilili k predaji.

Kras — Breg 2:0
(15:6, 15:13)

V uvodnih razpletih se je Kras predstavil kot solidna in dobro uigrana šesterka. Bitežnik in Igor Milčič I. sta uspešno zaključevala akcije na mreži. Na drugi strani so si Slavec in tovariši močno pri zedevali. Vse skupaj pa le ni rodilo zaželenih sadov. V prvem setu se je moral Breg zadovoljiti s šestimi točkami. Drugi del srečanja je potekal v veliko večji izenačenosti. Izjema je bil samo začetek, ko je Breg silovito pričel in povedel celo s 6:0. Zgorničani so potem izenačili in oba tekme sta složno nizala točke do trinaestice. Odločilni posegi so potekali v korist Krasa.

MALI FINALE

Breg — Primorec 2:0
(15:12, 15:10)

Tekma za tretje mesto je bila najmanj zanimiva. Brežani so nasprotnika močno podcenjevali, ker so že v naprej vedeli, da ne morejo izgubiti tretjega mesta na končni lestvici. Nič ni mogel zgubiti riti Primorec, ki se je pognal v boj z vso prizadevnostjo. S pošteno in izredno izenačenostjo. S pošteno in izredno izenačenostjo. S pošteno in izredno izenačenostjo.

Bor je v prvenstvu »Pomlad« preizkušeno odpravi openski Polet

PRIMOREC: Milkovič, D., I. Marko in Mauro Kralj, Cibic, D. in V. Malalan.

G. F.

KOTALKANJE

NA 2. EVROPSKEM MITINGU

V Gorici najboljši

Italijan Nutarelli

V nedeljo se je v telovadnici v dolini Korna zaključil drugi evropski miting v umetnostnem kotalkanju. Na mitingu so nastopili kotalkarji do 17. leta starosti iz Avstrije, Zah. Nemčije, Belgije, Jugoslavije, Španije in Italije.

Po obveznih likih, ki so bili v soboto, so v nedeljo sledila prosta izvajanja. V moški konkurenci je zmagal Italijan Nutarelli, medtem ko je bila pri ženskah najboljša Kircher iz Zah. Nemčije.

MOSKA KONKURENCA

1. Giancarlo Nutarelli (Italija) 719,40 točke; 2. Michel Butzke (Zah. Nemčija) 715,60; 3. Luca Frangipane (Italija) 714,60; 4. Joachim Helmle (Zah. Nemčija) 705,65; 5. Jose Angel Duro (Španija) 698,40.

ZENSKA KONKURENCA

1. Gabriele Kircher (Zah. Nemčija) 728,95 točke; 2. Petra Wacker (Zah. Nemčija) 729,90 (s slabšim kvocientom); 3. Cristina Bursi (Italija) 727,30; 4. Fiorella Schulte (Italija) 720,10; 5. Paola Bulbarelli (Italija) 699,95.

D. R.

MLADINSKA PRVENSTVA

KOŠARKA

V slovenskem derbiju borovci pred Poletom

V ostalih ligah sta bili naši ekipe premagani

PRVENSTVO »POMLAD«

Bor — Polet 74:58 (32:31)

BOR: Žerjal 17, Mazzucca 8, Perko 4, Simič 2, Kosuta 2, Pavrovec 4, Renato Furlan 3, Ražem 13, Bruno Furlan 13.

POLET: Marko Sosič 19, Kalin, Tauer 15, Valtor Sosič 12, Ferluga 2, Ivan Sosič, Danev, Škabar 10, Anđolek.

Sodnika: Popazzi in Deboni (Trst). Prosti meti: Polet 4:10, Bor 8:18. Pet osebnih napak: Kalin, Škabar.

Slovenski derbi v prvenstvu »Pomlad« se je zaključil z zasluženim zmago borovcev, ki pa so se morali proti poštenovalnim poletovcem pošteno potruditi. Medtem ko je potekal prvi polčas v znamenju izenačenosti, ki pa so plavali v drugem polčasu igrali bolj zagriženo in so bili odločnejši v napadu. Poletovci, ki so nastopili na lastnem igrišču, so za zaradi petih osebnih napad naprej »zgrabili« Kalina, nato pa se centra Škabarja. To pa je bilo za domačine usodno. Brez visokega Škabarja je postalo delo za Borovce centra Razma lažje pod košema in celotna peterka »plaval« je zaigrala bolj sproščeno ter napadalo.

S tem srečanjem smo lahko na splošno zadovoljni. Obe ekipi sta namreč pokazali, da bosta lahko

v tem prvenstvu poskrbeli še za kako presenečenje.

NARASČAJNIKI

CGS — Bor 43:27 (18:11)

BOR: Bufon 4, Trevisan, Čok, Koren, Gombac, Mazzucca 2, Škobar, Dovgan 2, Rce 15, Udovčić 4.

Prosti meti: 1:8.

V prvem kolu so borovci na domačem tleh zgubili proti ekipi Centro Giovanni Studenti. Nasi kosarkarji, so bili (predvsem pri metih na koš) razen Rada Racea, netočni. Zmaga gostov, kot kaže izid, je bila povsem zasluzena, borovci pa je treba pohvaliti predvsem zaradi poštenovalnosti.

MLADINCI

Arte A — Polet 64:42 (26:18)

POLET: Daneu 8, Dolenc, Guštin 14, Jugović 2, Edi Sosič 6, Starc, Tavcar 2, Kraus 10.

Prosti meti: 4:10.

Poletovi kosarkarji so opravili svoj krstni nastop v mladinskem prvenstvu s porazom. Odnosnost 4:10. Srečanje je bilo za goste usodno. Brez visokega Škabarja je postalo delo za Borovce centra Razma lažje pod košema in celotna peterka »plaval« je zaigrala bolj sproščeno ter napadalo.

S tem srečanjem smo lahko na splošno zadovoljni. Obe ekipi sta namreč pokazali, da bosta lahko

b. l.

ODBOJKA

Na 1. ženskem odbojkarskem turnirju za »Trofeje zmag« je zmagala OMA pred AGI, Corridonjem in Borom.

NOGOMET

MLADINSKE LIGE

MLADINCI

Breg — Libertas Sv. Sergij 7:1

Esperia — Gaja 2:1

NARASČAJNIKI

Breg — Garizzole 0:1

ZACETNIKI

Breg — Libertas Rocol 1:1

Fortitudo — Union